

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 240 — GOD. VI.

ŠIBENIK, 17. TRAVNJA 1957.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

OPĆINSKI ODBOR SSRN KISTANJE
RASPRAVLJAO O VAŽNIM
PITANJIMA

Na sastanku Općinskog odbora SSRN izvršeno je konstituiranje. Za predsjednika je izabran Kmeto Jošo, a za tajnika Ninković Radovan dok je blagajnik Lalić Sava.

Pored niza važnih političkih i privrednih problema, na sastanku se raspravljalo o unošenju novih formi rada u organizacijama SSRN. Izabrane su slijedeće komisije: komisija za proslavu, za proslavu Dana mladosti i komisija za popoprivredna natjecanja.

Raspravljalo se i pitanje kandidatskih lista za upražnjena odbornička mjesta u izbornim jedinicama: Devrske i Ivoševci, te su dati prijedlozi dotičnim organizacijama SSRN radi istupanja na zborovima birača. (B. P.)

PLENUM PODSAVEZA VATRO-
GASNIH DRUŠTAVA

U šibenskom vatrogasnom domu održan je plenum Podsaveza dobrovoljnih vatrogasnih društava kotara Šibenik. O stanju u područnim društvima na teritoriju podaveza, izvještaj je podnio komandant brigade Josip Zaja. U izvještaju je naglašeno da je veoma zadovoljavajuće rezultate postiglo Z DVD u Lovozcu. Na plenumu je zaključeno da se otvore tečajevi za spitate vatrogasce u svim društvima, kao i jedan seminar za komandire, koji će započeti radom 4. o. m. Odlučeno je da se ovoodišnja proslava Dana vatrogastva drži 2. maja u Kistanjama.

GODIŠNJA SKUPŠTINA DRUŠTVA INŽENJERA I TEHNIČARA

DOBRI REZULTATI

Na godišnjoj skupštini Društva inženjera i tehničara, koja je održana u Šibeniku u prisustvu 80 članova, podniet je izvještaj o radu u protekloj godini. U izvještaju je staknuto da je rad društva bio raznovrsniji u odnosu na ranije, što je omogućeno dobijanjem novih prostora. U protekloj godini održano je pet radova na opremi prostora i oživljavanju društvene aktivnosti. Održano je osam predavanja iz raznih grana društvene djelatnosti. Društvo je nabavilo projekcioni aparat, kako bi se članovi bolje upoznali sa raznim tehničkim dostignućima. Organiziran je jedan stručni izlet, kojim prilikom su članovi društva posjetili tvornicu elektroda i ferolegura.

Suradjujući s organima vlasti i privrednim organizacijama društvo je organiziralo niz diskusija o pitanjima stambene izgradnje, pa je u tom pogledu preuzelo inicijativu, natječući se oko izrade projekata. Društvo je nadalje pružilo podršku otvaranju industrijske škole, a također radilo je i na izra-

Ususret VII. kongresu SK Jugoslavije

Jačati organizacije Saveza komunista

Plenum Kotarskog komiteta Saveza komunista raspravio je 9. o. m. mnoga pitanja vezana za pripreme za VII. kongres SKJ, a i neka druga.

Referat o organizacionim problemima podnio je Srećko Bašić, organizacioni sekretar Kotarskog komiteta.

Izvještaj i diskusija mnogih članova pokazali su da su organizacije ovog područja u razdoblju od VI. plenuma CK SKJ vidno napredovale, kako brojčano, tako i u organizacionom središtu i metodama rada. U redove Saveza komunista primljen je veliki broj mladih radnika i radnica, zadrugara i drugih. Radilo se uspješno i na ideološko-političkom području, na usvajanju marksističko-lenjinstičke misli putem kružoka, seminara i drugih učenja. No i pored toga plenum je utvrdio da i takav kompleksan napredak ne odgovara postojećim mogućnostima i da je odstranjivanjem izvjesnih slabosti mogao biti mnogo veći.

Cinjenica je da je narod šibenskog područja masovno i gotovo

stepostotno uzeo aktivnog učešća u Narodno-olobodilačkoj revoluciji. Iz njegovih redova izrasli su ranogi vojni, politički i privredni rukovodioci, mnogi članovi Saveza komunista Jugoslavije. Danas, međutim, u etapi izgradnje socijalizma naše organizacije ne zapažaju uvijek smjelo graditelje, niti se uvijek dovoljno brinu oko uključivanja u boraca u redove Saveza komunista. Broj prinova u SK nesrazmjern je objektivnim mogućnostima. Posebno mjesto u sklopu tih problema zauzima odnos prema ženama.

U rudniku Siverić, u kome radi oko 1200 radnika, u toku 1956. god. u organizaciju Saveza komunista primljeno je svega 3 radnika. Tvornica »Jadranka« je u istom razdoblju isključila 13 članova, a nije primila ni jednog. U 108 organizacija pretežno seoskih u 1956. god. nije primljen ni jedan novi član.

Karakteristično je da baš ove organizacije najslabije rade, a broj isključenih u njima je najveći.

Govoreći o tim problemima Ivo Družić, sekretar Kotarskog komiteta SK je rekao: »Ako se uzme u obzir da je naš kotar ustanički kraj, onda nam podaci o prinovi članstva Saveza komunista ukazuju na jedan veliki nesrazmjer i govori nam o sektaštvu u odnosu na primanje novih članova. To naročito vrijedi za općine Vodice, Kistanje, Tijesno i Primošten. Bilo bi potrebno prekinuti s tim i takvim gledanjima, jer za jačanje organizacije imamo sve uslove. Posebno se to odnosi na žene«.

Aktivnim učešćem u bitkama za socijalizam žena je stekla ravnopravan društveni položaj, ali u našim odnosima ne bi se moglo reći da smo uvijek potpuno konkretizirali tu ravnopravnost.

Mali broj žena je zastupljen u raznim forumima političkih, društvenih i privrednih organizacija. Relativno revolucionarnim zaslugama i svakodnevnim radu na izgradnji socijalizma, žene su nesrazmjerno zastupljene i u organizacijama Saveza komunista našeg područja.

Zbog krutog, pokatkad i birokratskog ocjenjivanja prilika u kojima žene žive i rade (briga za domaćinstvo, njega i odgoj djece) i-

sključivane su u mnogo slučajeva nepravilno iz članstva SK. Zapošljavanje žene i njene uloge u našem društvu vezano je često s ostacima primitivnog nazadnjačkog shvaćanja o podređenom položaju žene, naročito u selima.

Plenum je dalje potvrdio, da se je poslije izbora u 1956. god. ojačao i sastav općinskih komiteta, pa iz toga rezultiraju i ostali uspjesi u metodi rada i rukovođenja, ali i u njima su došle do izražaja navedene slabosti u odnosu na mlade članove i žene.

U pogledu ideološko-političkog obrazovanja postignuti su izvjesni rezultati, ali ne kod svih komiteta. Najbolji su Šibenik, Knin i Drniš. U Kninu danas radi 7 kurseva s oko 300 polaznika.

Marksističko obrazovanje članstva ostaje i dalje jedan od najvažnijih zadataka organizacija. Ono mora da bude stalno i sistematsko, a općinski komiteti trebaju u tom pogledu pružiti pomoć osnovnim organizacijama. Poznato je da bez naučnog sagledavanja suvremenih društveno-političkih zbivanja u svijetu, a posebno naših, komunisti ne mogu biti tumači tih zbivanja niti pokretači masa u borbi za socijalističke društvene odnose.

Problemi o kojima je raspravio plenum trebaju biti predmetom stalne i sistematske brige organizacije Saveza komunista. U sagledavanju postojećih problema, posebno organizacionih, odlično nam mogu poslužiti elementi posljednjeg popisa članstva.

T. Dean

Zahvala Komiteta Za elektrotermiju i elektrokemiju

Jugoslavenski komitet za elektrotermiju i elektrokemiju uputio je ovih dana pisma predsjedniku NO kotara Petru Škarica, predsjedniku NO općine Petru Rončeviću i Društvu inženjera i tehničara, u koji-

ma se izražava duboka zahvalnost na velikoj pomoći prilikom organiziranja prvog Savjetovanja o primjenama elektrotermije, koje je prošlog mjeseca održano u Šibeniku.

Iz zemlje i svijeta

PREDSJEDNIK REPUBLIKE TITO primio je na Brionima potpredsjednika Vukmanovića, poslije njegovog povratka iz Egipta, Sirije, Libana i Grčke.

POTPREDSJEDNIK SAVEZNOG IZVRŠNOG VIJEĆA Rodoljub Čolaković održao je konferenciju za štampu na kojoj je govorio o aktualnim problemima prosvjetne i kulturne politike.

U BEOGRADU JE POTPISAN SPORAZUM između Jugoslavije i SAD o daljim isporukama pšenice i pamuka Jugoslaviji.

JOVAN VESELINOV IZABRAN ZA PREDSJEDNIKA Skupštine NR Srbije, a Miloš Minić za predsjednika Izvršnog vijeća.

U MOSKVI JE POTPISAN SPO RAZUM između Jugoslavije i Sovjetskog Saveza o isporukama osnovne robe.

JUGOSLAVENSKI AMBASADOR U BRITANiji Ivo Vejvoda predao je Potkomitetu UN za razoružanje jugoslavenski memorandum o ovom problemu, u kome se ističe potreba da se što skorije zaključi sporazum o početnim mjerama za razoružanje.

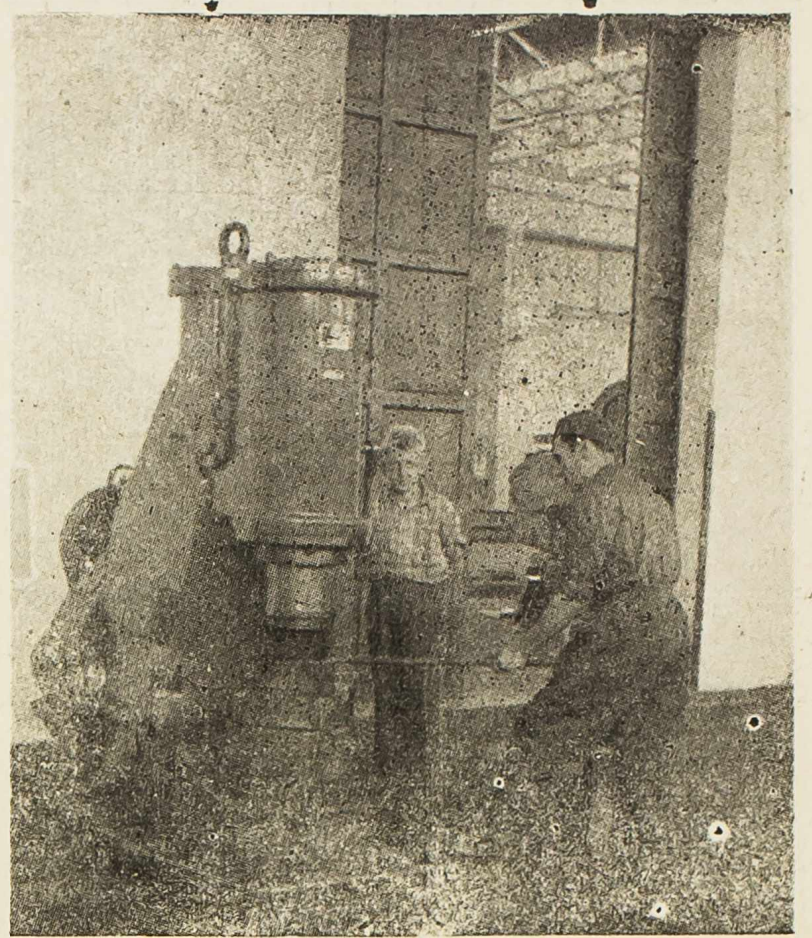
ZAPADNONJEMAČKI KANCELAR ADENAUER izjavio je na konferenciji pa štampu da će Bundesve r biti opremljen atomskim taktičkim naoružanjem i da će njegova zemlja, u skladu sa savremenim razvitkom, težiti da postane atoms ka veselila.

ZVANIČNI AMERIČKI PREDSTAVNIK saopćio je da se u Kairu vode američko-egipatski razgovori o Sueskom kanalu, u vezi s memorandumom egipatske vlade.

POLJSKI PREMIJER CIRANKIJEVIĆ izjavio je da će kineski predsjednik Mao Ce Tung uskoro učiniti posjetu Poljskoj.

ORGAN KP FRANCUSKE »IMA NITE« optužio je predsjednika vlade Gi Molea da priprema zabranu Komunističke partije Francuske.

ŠEF EGIPATSKE SLUŽBE INFORMACIJA HATEM iznio je podatke o posljednjim učestalim provokacijama Izraela i izjavio da ova zemlja vrši pripreme za ponovnu agresiju na Egipat.

Izbori za radnički savjet u tvornici elektroda i ferolegura

Prošlo je punih sedam godina otkad je izabran prvi radnički savjet u Tvornici elektroda i ferolegura. Sutra će se birati osmi po redu. Sindikalna organizacija i pododbori održali su svoje sjednice, na kojima su sumirani uspjesi i analizirano stanje poduzeća, te uopćava-

no iskustvo iz dosadašnjeg rada. Konstatirano je da je radnički savjet opravdao povjerenje, jer je svojim pravilnim rukovođenjem uspješno rješavao finansijsku i privrednu problematiku. Ove godine doći će do većeg izražaja demokratske forme radničkog samoupravljanja, jer će se birati, osim centralnog radničkog savjeta i pogonski radnički savjeti i to u proizvodnim odjeljenjima ferolegura i amorfnih elektroda. Na ovaj način moći će jedan veći krug ljudi diskutirati o problemima tvornice i proizvodnje.

Velik interes kod kolektiva ovog poduzeća vlada za Prvi kongres radničkih savjeta.

M. M.

DRUGARSKI SUSRET
RADNIČKE OMLADINE

U smislu produblivanja drugarskih odnosa među omladinom raznih poduzeća, u jeku prvomajskih aktivnosti, aktivni Narodne omladine tvornice lakih metala »Boris Kidrič«, posjetili su aktivni Narodne omladine tvornice vijaka u Kninu, pri čemu su naišli na vanredno topao i srdačan prijem. Omladina TLM razgledala je tvornicu — još jedan gigant socijalističke izgradnje, gdje su rukovodioci detaljno prikazali način serijske proizvodnje vijaka. Obilazak je tekao u drugarskom razgovoru poslije čega je priredena skromna zakuska.

Odigrani su sportski susreti u stolnom tenisu i nogometu koji su se opet odvijali u prijateljskom tonu. Omladina TLM bila je bolja, te je pobijedila u stolnom tenisu sa 4:1. a u nogometu 2:1.

Isprajč je bio isto toliko srdačan kao i doček. Drugovi iz Knina obećali su što skoriji uzvrat posjeta.

POJAČANA AKTIVNOST NARODNE
OMLADINE

U znak proslave početka ovogodišnjih omladinskih radnih akcija i omladina Bukovice se priprema za svoje naredne zadatke. Ona je pripremila niz kulturno-zabavnih priredaba, gdje je uzela učešće omladina sa područja općine Kistanje.

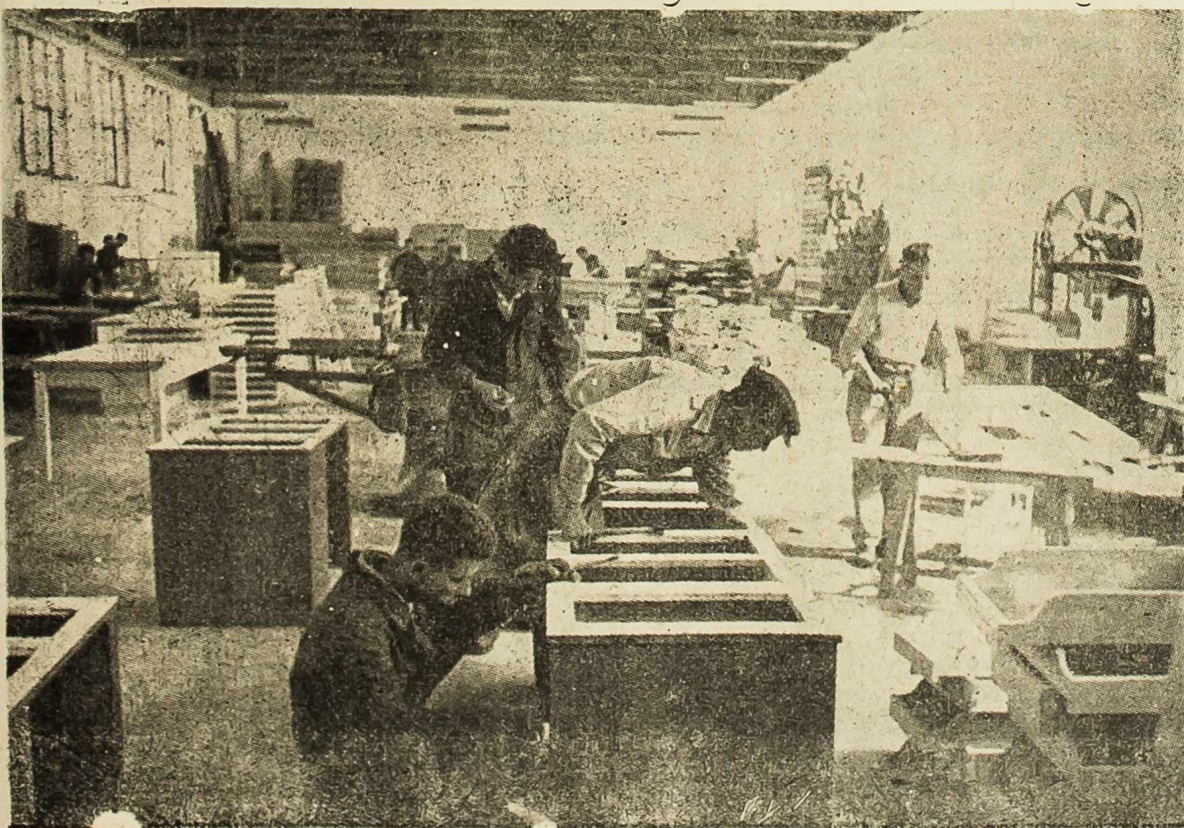
Na proslavi u Kistanjama, referat o dosadašnjim uspjesima u radu, političkom i stručnom odgoju omladine podnio je predsjednik Općinskog komiteta Narodne omladine Lalić Sava. Omladina općine Kistanje u dosadašnjim akcijama dala je preko 1120 omladinaca i omladinki od kojih je proglašeno 565 za udarnike.

Omladina Devrsaka, pripadnici škole Devrske i Varivode izveli su raznoliki kulturno-zabavni program, a KUD »Prosvjetac« iz Kistanje izvela je dramski komad »Učiteljica« od Nicodemija.

I omladina općine Kistanje ove godine će usmjeriti svoju aktivnost na uređenju sportskih objekata i fizičkom odgoju kroz društvo »Partizan«. (B. P.)

Novi tekući račun »Šibenskog lista« kod Komunalne banke Šibenik je:

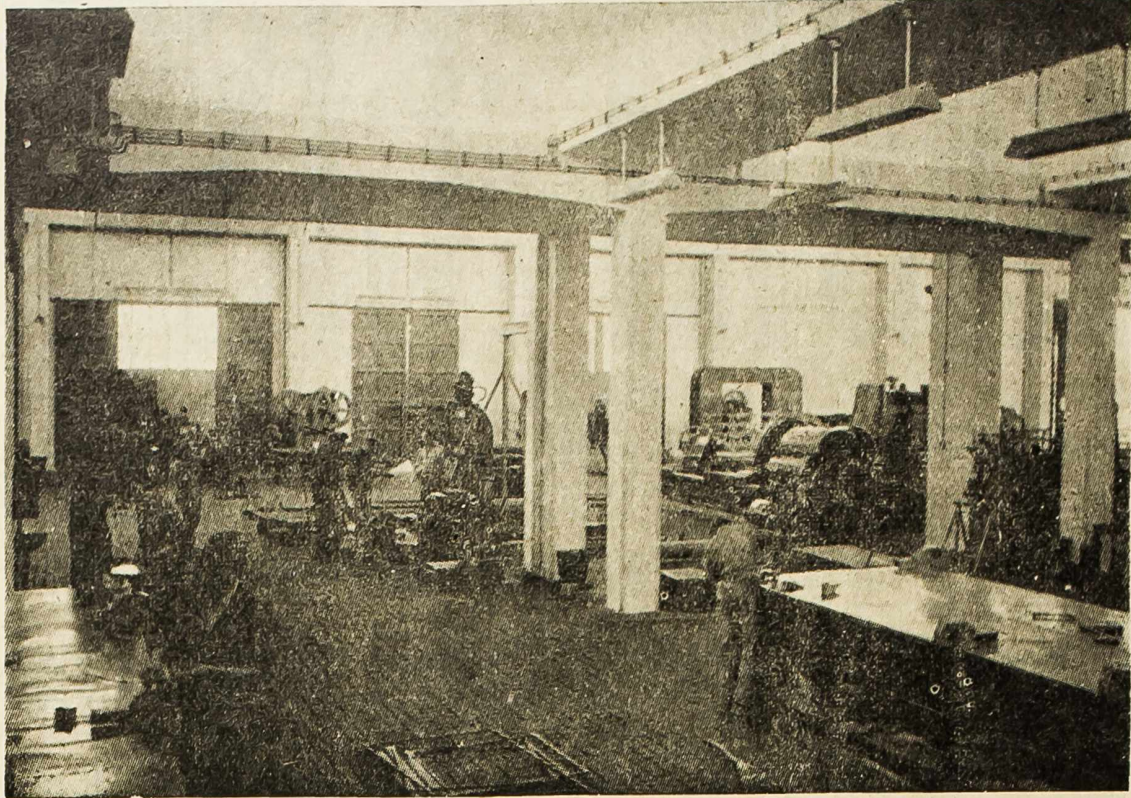
47-KB-15-Ž-182

Povodom 20-godišnjice smrti studenta-revolucionara Krste Ljubičića Građani Knina su položili brojne vijence

Povodom 20-godišnjice tragične smrti studenta-revolucionara Krste Ljubičića, građani Knina posjetili su njegov grob, na kojem su položili brojne vijence. U zalobnoj povorci, na čijem je čelu bila glazba JNA, nalazili su se pripadnici političkih i društvenih organizacija, te mnoštvo građana. Od brojnih vijenaca zapaženi su vijenci Općinskog komiteta SK, Općinskog odbora SSRN, Saveza

boraca, Općinskog sindikalnog vijeća, Narodne omladine, Društva žena i drugi. Nad grobom Krste Ljubičića govorio je Luka Tanjga, predsjednik Općinskog odbora Saveza boraca, koji je evocirao uspomene na palog druga. Minutom šutnje odana je pošta, a za vrijeme polaganja vijenaca vojna muzika intonirala je posmrtni marš.

U čast rođendana druga Tita Štafeta planinara u ponedjeljak stiže u grad

U čast rođendana maršala Tita štafeta planinara stiže u naš grad u ponedjeljak 22. o. mj. u 14 sati, gdje će na Poljani maršala Tita biti održan miting. Potom štafeta prosljeđuje preko Martinske za Zadar, gdje će štafetu palicu predati tamošnjim planinarima članovima Planinarskog društva Šibenik. Poziva se građanstvo da u što većem broju dočeka i isprati ovogodišnju prvu štafetu koja će proći kroz Šibenik.

SAVJETOVANJE PREDSTAVNIKA BOKSITNIH RUDNIKA

10. o. mj. održano je u Šibeniku savjetovanje predstavnika boksitnih rudnika iz cijele zemlje. Oni su u salonu hotela »Krka« u višesatnom razgovoru izmijenili mišljenja i iskustva iz rada na području proizvodnje boksitne rudače, Tom prilikom na savjetovanju je bilo riječi o koordinaciji rada, mogućnostima veće proizvodnje i planiranja ove rude na strana tržišta kao i o snabdijevanju domaće industrije boksitom.

Učesnici ovog savjetovanja posjetili su najvažnije objekte u šibenskom industrijskom bazenu gdje su se upoznali sa proizvodnim procesom i organizacijom rada.

DVA LISTA NA PODRUČJU OPĆINE KISTANJE

Društvo učitelja i nastavnika sa područja općine Kistanje, prišlo je izdavanju dvaju školskih (dačkih) listova.

Mjesečnik »Mlada Bukovića« donosi materijale sa područja svih škola na općini Kistanje, koje stavljaju daci. List obrađuje književnost, primjenjenu umjetnost, upoznava djecu sa prošlošću svoga kraja.

Drugi list — mjesečnik pod nazivom »Naša škola«, izdaje osmogodišnja škola »Jovo Martić« u Kistanjama.

Inicijator ovog rada je dugogodišnji prosvjetni radnik Cvjetković Ljeposava, a Narodni odbor općine dao je dosad i svoju pomoć.

Za sada se ovi listovi štampaju na ciklostilu, ali bi Narodni odbor općine trebao pomoći u nabavi savremenijeg tehničkog sredstva za umnožavanje, čiju pomoć redakcija listova i očekuju. (B, P.)

Iz Centra za unapređenje domaćinstva Važnost bjelančevina u ishrani

Bjelančevine (proteini ili dušične tvari) su hranjivi sastojci potrebni svakodnevno tijelu čovjeka. One ulaze u sastav svake stanice (ćelije) tijela, pomažu razvoj tijela kod djece, a kod odraslih obnavljaju radom istrošene stanice.

Bjelančevine su raspoređene u živežnim namirnicama biljnog i životinjskog porijekla. Životinjske bjelančevine zovu se još i punovrijedne, jer sadrže čestice (aminokiseline) potrebne tijelu za izgradnju. Tih punovrijednih — životinjskih bjelančevina ima u: svim vrstama mesa i sira, ribi, jajima i iznutrici (jetri, bubrežima itd.). Biljne bjelančevine su nepotpune, jer nemaju sve potrebne građevne čestice (aminokiseline). Nepotpunih — biljnih bjelančevina ima u: grahu, leći, soji, bobu, svim žitaricama, orasima, bademima. Krompir i gljive pak sadrže mali postotak, ali punovrijednih bjelančevina.

Za tijelo čovjeka jednako su važne i životinjske i biljne bjelančevine, pa treba nastojati, da u dnevnim jelima budu zastupljene i jedne i druge. Najmanja dnevna potreba bjelančevina je 50 gr, a računa se da je potrebno na svaki kilogram tjelesne težine 1 gram bjelančevine. Od te količine treba oko 30 gr punovrijednih bjelančevina i 20 gr nepotpunih biljnih bjelančevina — najmanje. Ako domaćica zna da 100 gr mesa sadrži 15-20 gr bjelančevine, isto toliko mlijeka sadrži 3,5 gr bjelančevine, a 100 gr sira ima 20-25 gr bjelančevine, da u jednom jelu ima 5-7 gr, 100 krompira ima 2 gr, ista količina crnog kruha 9-10 gr, dok 100 gr graha odnosno kukuruznog brašna sadrže 7 odnosno 8 gr bjelančevine, tada će znati točno planirati bjelančevine u svakodnevnoj ishrani, vodeći računa o povezivanju biljnih sa životinjskim bjelančevinama u raznim jelima.

Ako tijelo ne primi hranom dovoljno bjelančevina svaki dan, tada se troši bjelančevina iz mišićnog tkiva, pa tijelo gubi na težini, postaje mlitavo i neotporno, a djeca zaostaju u rastu i ostaju krhlija. Bjelančevine, kao hranjivi sastojak, ne mogu zamijeniti drugi hranjivi sastojci hrane, (šećer, mast, škrob), pa ako nastanu veliki manjkovi bjelančevine u tijelu, a ono radi toga izgubi na težini oko 40% prvobitne težine, tada nastupa smrt. Veliki manjkovi bjelančevina su,

uz ostale teškoće, bili uzrokom smrtnosti zarobljenika u njemačkim logorima prošlog svjetskog rata. Kod našeg naroda se zapažao velik manjak bjelančevina u tijelu uz velike postove (uskrš, bajram), kada su se razne bolesti brže širile i teže liječile. Sada je ovih pojava sve manje i manje.

Koliko god su štetni manjkovi bjelančevina u ishrani, štetni su za tijelo i viškovi bjelančevina. Viškovi opterećuju probavu (izmjenju tvari) u tijelu. Pored toga, viškovi primljene bjelančevine dnevno budu izbačeni — izlučeni iz tijela u mokraći i znoju. Zbog toga svaka domaćica treba da zna, da unošenjem viškova bjelančevine u dnevnu hranu šteti tijelu, a ne šteti korisne hranjive, sastojke, kojih najviše ima u relativno najskupljim živežnim namirnicama. Napredna domaćica treba da zna i sačuvati bjelančevine tokom kuhanja. Bjelančevine se otapaju u hladnoj, a grušaju u toploj vodi, masti, ulju ili pećnici, te djelovanjem kiselina i sirišta. Zbog toga je potrebno paziti na slijedeće:

Meso prati naglo, po mogućnosti pod tekućom vodom, tj. ne drži ga u hladnoj vodi. Za juhu kuhati kosti, žile i loj u hladnoj vodi a komad mesa odvojen da se jede kao kuhan staviti u lonac kad voda prokuha. Tada će se bjelančevina zgrušati i zadržati u mesu korisne sastojke i sokove, pa će meso biti ukusnije. Sa juhe ne treba obirati pjenu, jer su to punovrijedne bjelančevine. Sve ostale živ. namirnice treba prati što brže. Bjelančevine u krompiru nalaze se neposredno ispod ispod ljuske, pa ga treba guliti tanko, a kuhati ga u ljusci kad god je to moguće. Oguljen krompir ne treba držati u hladnoj vodi, već ga guliti neposredno pred kuhanje i kuhati u vreloj slanoj vodi poklopljen. Tjesteninu kuhati u vreloj slanoj vodi u kojoj se ne otapaju bjelančevine ni drugi sastojci. Bjelančevine u žitaricama nalazi se u ljusci-mekinjama. Stoga je zdraviji tni pšenični kruh u svakodnevnoj ishrani, jer u bijelom brašnu nema bjelančevina. Pravilnim korištenjem bjelančevina u svakodnevnoj ishrani domaćica će osigurati svojim ukućanima pravilan rast i otpornost tijela a ako ih sačuva pri kuhanju, tada šteti novac i ne opterećuje tijelo viškovima bjelančevine, koji su tijelu štetni i budu izlučeni iz tijela kao neiskorišteni.

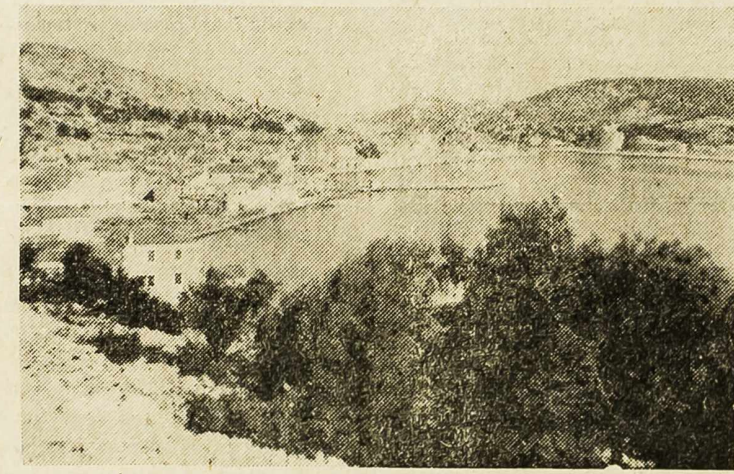
Pripreme za elektrifikaciju sela Ružić

Prvog maja navršit će se godina dana otkako je narod bivše općine Ružić na svečan način proslavio puštanje u pogon električnog dalekovoda Siverić — Kljake. Dalekovod su izgradili Dalmatinski rudnici Siverić koji će sa strujom opskrbljivati novootvoreni rudnik kamenog uglja u Kljacima, a koji prolazi i obuhvaća nekoliko sela. Za sela, kroz koje dalekovod prolazi, stvoreni su povoljni uslovi za vlastito osvijetljenje i već se u pojedinim selima vrše pripreme u

tom pogledu. U selu Ružić osnovan je odbor za elektrifikaciju koji je uz pomoć osnovnih organizacija SK i SSRN dosad imao vidne rezultate.

Naime, odbor je organizirao dobrovoljni rad na kopanju rupa za bandere, a rudnik je za uzvrat obećao kako materijalnu tako i finansijsku pomoć u elektrifikaciji. Iseljenici u SAD, čim su saznali za ovako lijep primjer svojih mještana, počeli su sa prikupljanjem dobrovoljnih priloga koja će staviti na raspolaganje selu za namještaj i njezinu podhvat.

Mještani T. Matić koji je zaposlen u Splitu, izradio je projekat elektrifikacije. Osim izvršenih pripremnih radova odbor za elektrifikaciju sklopio je ugovor sa Sekcijom puteva iz Šibenika za izvoz oko tisuću kubičnih tucanika na cestu. Uglavnom sve su pripreme izvršene i za koji dan pristupit će se poslu na izgradnji kućice za transformator, te kopanju rupa za stupove.

Tijesno

VRŠE SE OPSEŽNE PRIPREME ZA TURISTIČKU SEZONU

Kako je lanjska godina donijela priličnu afirmaciju Tijesnog kao turističkog mjesta, to su njegovi stanovnici počeli s intenzivnim pripremama za ovogodišnju turističku sezonu. Sva raspoloživa sredstva u kućnoj radinosti bit će na raspolaganju gostima, a cijene noćenja kretat će se oko 100 dinara i 450 ishrana. U renoviranom hotelu »Borovnik« cijene će se uglavnom kretati u prošlogodišnjim razmjerima i to 650 dinara. Turističko društvo Tijesno izvršit će još u toku predsezona neke manje mjesne akcije u cilju uljepšavanja mjesta.

M, M,

RASPISANI SU DOPUNSKI IZBORI

Smrću Ležaić Tanasije, odbornika općine Kistanje, biranog u Đevrskama i jednog odbornika u Ivoševcima, koji je podnio ostavku na svoj mandat, održani su zborovi birača na upražnjena mjesta u dotičnim selima.

Tako je kandidiran u Đevrskama Letunica Tomo, poslovni upravitelj OPZ, a u Ivoševcima Nikolić Vaso, službenik. Izbori će se održati 13. maja 1957. god.

Na zboru birača u Đevrskama raspravljalo se i pitanje adaptiranja jedne zgrade za potrebe osmogodišnje škole »B« tipa, koja je i prihvaćeno. Kako se predviđa radovi će početi narednih dana. Time će biti ublaženo pitanje školskog prostora, a iduće godine otvorit će se osmi razred. (B, P.)

PRVI BROJ NEDJELJNOG LISTA SAVEZA KOMUNISTA JUGOSLAVIJE

„KOMUNIST“

POČINJE DA IZLAZI PRVOG MAJA

»Komunist« ima zadatak da pomogne članovima i organizacijama Saveza komunista u nji hovom svakodnevnom radu na provođenju linije i zadatka SKJ. Zbog toga će »Komunist« tretirati probleme sa svih područja borbe za izgradnju socijalizma, naše vanjske politike i međuna rodno radničkog pokreta.

List će se štampati na forma tu kao i dnevni list »Borba«, a imat će tri izdanja: srpskohrvatsko, slovensko i makedonsko.

Cijena jednog primjerka izn osit će 20 dinara.

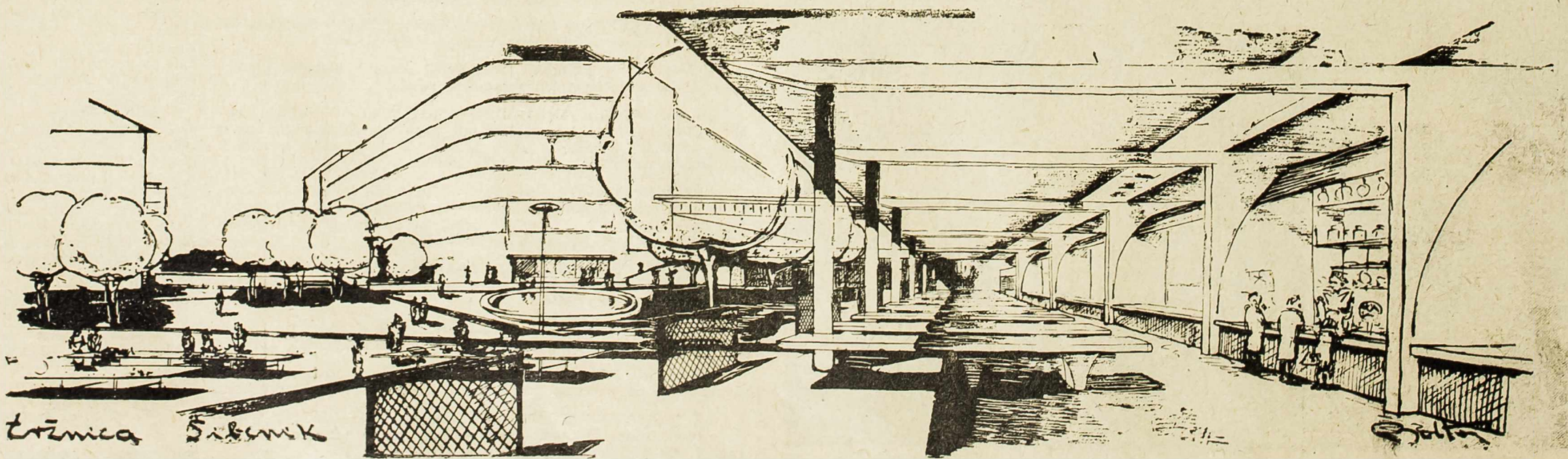
Pretpлата na list se može iz vršiti pojedinačno i kolektivno.

Pretplatnici treba obavezno da naznače točnu adresu na koju će primati list, kao i koje izdan je žele da primaju.

Tromjesečna pretpлата iznosi 250 dinara, polugodišnja 500 dinara i godišnja 1000 dinara.

Pretplatu slati na tekući račun 105—T—1145

REDAKCIJA »KOMUNIST«
Takovska 2-III — Beograd
Telefon 30-185

Obračun doprinosa za socijalno osiguranje

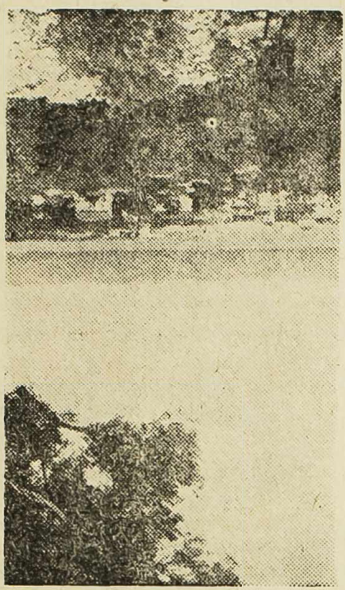
Radovi od slučaja do slučaja

Cesto se u praksi postavlja pitanje da li se na radove od slučaja do slučaja obračunava doprinos za socijalno osiguranje, pa da bi pomogli obveznicima doprinosa pokušat ćemo objasniti stvar. Prije svega trebamo utvrditi da pod radovima od slučaja do slučaja podrazumijevamo radove koji se obavljaju prilikom, tj. radovi koji se povremeno javljaju u vezi s osnovnom, pomoćnom ili sporednom djelatnošću privredne organizacije. U takve radove spadaju na pr.: utovar — istovar — prijenos robe, pošumljavanje, pranje, krpanje, čišćenje kruga i sl. Za takve radove mogu se uzimati stalno radnici istog poduzeća, radnici nekog poduzeća poslije njihovog redovnog radnog vremena ili osobe koje u tom času nisu nigdje uposlene. Svi ovi radnici obavljajući ove radove nalaze se u radnom odnosu na osnovu ugovora o radu. Kod toga nije odlučujuće da li je taj radni odnos stalan, privremen, povremen ili dopunski, kao i bez obzira, da li je taj radni odnos ugovoren suglasno postojećim propisima ili nije (čl. 9 Zakona o zdravstvenom osiguranju radnika i službenika). S obzirom na to doprinos za socijalno osiguranje se obračunava na sve naknade i honorare isplaćene za radove od slučaja do slučaja. Da se osobe koje rade uz honorar ili nagradu (dakle na radovima od slučaja do slučaja) smatraju zaposlenim, određuje i čl. 43 Uredbe o financiranju socijalnog osiguranja. Napomenuti je da i ove osobe uživaju određena prava iz socijalnog osiguranja za slučaj nesreće u poslu ili u vezi sa profesionalnim oboljenjem u smislu čl. 18 st. 5 Zakona o zdravstvenom osiguranju bez obzira na duljinu radnog vremena. U ovom slučaju neka ne buni čl. 31 Uredbe o raspodjeli ukupnog prihoda privrednih organizacija (Sl. list FNRJ broj 54/54.), jer stupanjem na snagu Uredbe o financiranju socijalnog osiguranja (Sl. list FNRJ broj 12/55.) taj propis je u ovom dijelu prestat važiti.

U daljnjem pitanju obračuna doprinosa posebnu pažnju treba posvetiti na honorare stalnih i povremenih suradnika određenih čl. 44 st. 1 toč. 2 e, jer to zadaje posebnu brigu i glavobolju obračunarcima doprinosa za socijalno osiguranje. Iako se svi naprijed navedeni radovi mogu u širem obuhvatu svesti pod pojam suradništva, ipak u praksi ove radove drukčije karakteriziramo i raspodjelimo, kao na pr.: izrada projekata, tehničkih elaborata, bilanca, popravci strojeva i inventara, ispomaganje na stalnim, povremenim ili slučajnim radovima i td. I ovi radovi imaju karakter ugovora o radu i na isplate u ime naknade za ove izvršene radove u pra-

vilu se obračunava doprinos za socijalno osiguranje. Sama činjenica da u takovim slučajevima nije zaključen formalni ugovor o radu nije bitna, jer takav rad ima obilježja dopunskog odnosno prekovremenog rada osoba koje su inače u radnom odnosu ili imaju karakter zaposlenja osoba koje toga časa nisu inače nigdje uposlene.

Medutim, neke od naprijed navedenih ili sličnih radova, a osobito radova užeg pojma suradništva, mogu obavljati, pod izvjesnim uvjetima, i samostalni poduzetnici, u kojem slučaju se ne svode pod gornji pojam suradništva. Dakle, ovdje se radi o osobama koje kao svoje osnovno zanimanje obavljaju neku osnovnu profesionalnu djelatnost, kao: advokati, umjetnici, obrtnici i td. U tim slučajevima na isplaćene naknade samostalnim poduzetnicima se ne plaća doprinos za socijalno osiguranje (čl. 44 st.

2 Uredbe o financiranju). Ipak je više puta teško lučiti karakter radova suradnika od karakter radova samostalnog poduzetnika, odnosno bolje reći između samih tih osoba. Ako je samostalni poduzetnik prijavljen financijskim organima (registriran), posjeduje dozvolu za takav rad, onda nam razliku između ovog i suradnika nije teško utvrditi, jer suradnik nije registriran. Medutim, ako samostalni poduzetnik nema regulirani položaj samostalnog obrtnika, onda treba uzeti u ocjenu druge okolnosti. Te okolnosti možemo svesti na slijedeće: trajno obavljanje posla raznim narucnicima, nije u radnom odnosu, vlastite prostorije ili radionice, vlastiti alat, zapošljavanje tuđe radne snage, rad za svoj riziko i sl. U ovom slučaju se radi o samostalnom poduzetniku i ez

obzira što sa formalne strane nema dozvole za rad i na isplate ovim poduzetnicima se ne plaća doprinos za socijalno osiguranje.

Najzad se u praksi susrećemo sa prevoznim uslugama (kirijašima), pa se pitamo da li se na ove usluge obračunava doprinos za socijalno osiguranje, odnosno na osobnu zaradu kirijaša. Kirijaši obavljaju samostalnu djelatnost bez obzira da li za obavljanje toga posla imaju ovlaštenje od nadležnog organa, pa se oni smatraju samostalnim poduzetnicima. To tim više što oni rade sa vlastitim kolima i košnjama koje uzdržavaju. Radi toga se ne mogu smatrati suradnicima u smislu čl. 44 Uredbe o financiranju socijalnog osiguranja i isplate za prijevozne usluge ne potpadaju pod obavezu plaćanja doprinosa.

Kako u plaćanju doprinosa ima i zaostalih obaveza iz 1952., 1953., 1954. godine, to ćemo se ukratko osvrnuti na te godine. Za 1952. i 1953. godinu plaćanje doprinosa za socijalno osiguranje regulirano je bilo Uredbom o financiranju socijalnog osiguranja (Sl. list FNRJ br. 58/52.) i Rješenjem o plaćanju doprinosa (Sl. list FNRJ broj 63/52.). Temelju za obračun doprinosa je bio ukupan iznos isplaćenih zarada (čl. 4 Uredbe) odnosno ukupan iznos izvršenih isplata na teret fonda plaća (toč. II st. 1 Rješenja). Što je teretilo fond plaća određeno je bilo u Saopćenju Centralne komisije pri privrednom savjetu Vlade FNRJ (Sl. list broj 34/52.) kojim propisom su taksativno navedeni svi slučajevi terećenja fonda plaća te koje je moglo dolaziti do zabune. Od 1. I. 1954. godine Uredba o financiranju socijalnog osiguranja (Sl. list FNRJ broj 54/53.) je ponovo odredila da se doprinos plaća na one isplate koje terete fond plaća, a čl. 27 Uredbe o plaćama radnika i službenika privrednih organizacija (Sl. list 56/53.) je regulirao što tereti fond plaća, Fond plaća je u svom prvotnom obliku za obračun doprinosa, a i inače, od 1. I. 1955. g, napušten. Za vrijeme dok je fond plaća (do 31. XII. 1954.) imao svoje posebne karakteristike i bio baza za plaćanje doprinosa bilo je više oblika isplata, koje nisu imale veze niti sličnosti sa zaradama i plaćama, kao darovanja, penali, odvojeni život, dnevnice i slično. Baš napuštanjem toga svojstva i načina danas je teže sa sigurnošću utvrditi temelj za obračun doprinosa i tako naidemo na slučajeve kada dvojimo da li određena isplata potpada pod obavezu doprinosa. U svrhu raščišćavanja takovih spornih slučajeva imao je poslužiti ovaj kratak prikaz.

Medutim, bilo bi uputno, da privredne organizacije i ostali obveznici postavljaju konkretna pitanja preko našeg lista na čijim će stranicama biti objavljeni odgovori.

Vodice

PRIPREME ZA PROSLAVU PRVOG MAJA I »DANA MLADOSTI«

U subotu je u Tepljuhu održan sastanak članova DTO »Partizana«, pododbora »Prosvjete«, članova NO i SSRN, na kojem je raspravljano o organizaciji proslave 1. maja i »Dana mladosti«. Odlučeno je da se uoči 1. maja održi svečana akademija sa referatom o značaju 1. maja — međunarodnog praznika rada.

Za proslavu »Dana mladosti«, koja traje od 19—25. maja DTO »Partizan« će organizirati seoske parti-zanske igre, a nastupit će i na općinskoj smotri u nogometu, odbojci, bacanju kugle i dr. To će izgleda biti i prelomni period u radu DTO »Partizan«.

Za »Dan mladosti« dramska sekcija pododbora »Prosvjete« izvest će jedan komad, čije uvježbavanje je u toku.

POPRAVAK PUTEVA

Osnovna organizacija SSRN u Tepljuhu organizirala je dobrovoljne radne akcije za popravak puteva. Akcija je naišla na dobar odaziv, a rezultati su znatni.

KRITIKA JE POMOGLA

Kritika u štampi o lošem stanju čitaonice u Tepljuhu je pomogla. Sada je čitaonica dobila svoj pravilan izgled. Radioaparati je povraćen, a i štampa i šah su tu, te se omladina sve više okuplja u čitaonici, gdje sluša radio, čita štampu ili igra šah.

PRORADILA KREČANA

Krečana u Tepljuhu bila je prije rata privatno vlasništvo. Poslije oslobođenja je nacionalizirana, te je radila do 1950. Nedavno je izvršena modernizacija proizvodnje (u peć je ugrađen ventilator) sada upotrebljava ugljenu prašinu (otpadke pri proizvodnji uglja). Krečana je počela sa redovitim proizvodnjom kao pogon Rudnika mrkog uglja Siverić. (D. Č.)

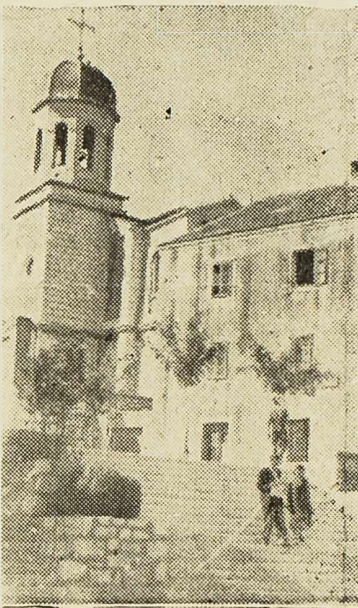
KIT ZAPAŽEN U VODAMA SVJETIONIKA BLITVENICE

U petak 12. o. m. j. oko 11 sati o-soblje svjetionika Blitvenice cr-zilo je na dvije i po milje udaljenosti »nepoznati objekt«. Budući da se uz svjetionik nalazio pilotski brod »Prijšnjak«, isti je upućen prema mjestu nalaza. Kad je došao sasvim blizu, posada prepoznala je u »nepoznatom objektu« golemog kita, koji je ubrzo zatim nestao sa površine mora. Pretpostavlja se da je neman zalutala u Jadran za nekim od prekoceanskih brodova.

M. M.

PREDAVANJE ZA RODITELE

U Društvu je sekcija za rad sa roditeljima Društva »Naša djeca« organizirala predavanje pod naslovom »Školsko dijete u porodici«. Predavač Katica Bulić prilikom izlaganja služila se časopisom »Porodica i dijete«, za koji su slušači pokazali velik interes, pa su izvršili veći broj pretplata. (m)

PROSLAVA »DANA MLADOSTI« U VODICAMA

Društvo za tjelesni odgoj »Partizan« i kolektiv osmogodišnje škole na svečan način proslavit će »Dan mladosti«. DTO »Partizan« organizirat će sportska natjecanja. Isto društvo izvest će komediju »Zajednički stan«. Osmogodišnja škola priprema kulturno-umjetnički program i izložbu učeničkih radova. Između pojedinih razreda održat će se sportska natjecanja, a učenici će pisati zadaće se temom iz NOB-e i života druga Tita. Najbolji radovi bit će nagrađeni.

Narodno sveučilište organizirat će predavanje iz života i rada druga Tita. (J. M.)

TURISTIČKO DRUŠTVO ZA SVOJ RAD NAGRAĐENO DIPLOMOM

Turistički Savez Hrvatske odao je priznanje Turističkom društvu u Vodicama za postignuti uspjeh na unapređenju turizma u prošloj godini, dodijelivši mu diplomu, koju je predao Petar Škarica, predsjednik NO-a kotara, koji je ujedno i predsjednik Kotarskog turističkog saveza. Predajući diplomu, drug Škarica je odao priznanje ovom društvu, koje je bez većih materijalnih sredstava postiglo vidne uspjehe zahvaljujući dobro provedenoj organizaciji. Potom su u ime Turističkog društva Vodice izrazili zahvalnost na dodjeli diplome i predstavnici Turističkog društva Vodice Srećko Bator i Rudolf Alfirev, koji su obećali da će i dalje raditi na unapređenju turističke djelatnosti u svom mjestu.

J. M.

ELEKTRIFIKACIJA — PREDMET RASPRAVLJANJA NA ZBORU BIRAČA U ŽAGROVIĆU

Obih dana održan je zbor birača u Žagroviću kod Knina, kojem je prisustvovao i potpredsjednik NO općine Knin Simo Bojanić, koji je govorio o aktualnim problemima i zadacima sela. On je najprije upoznao prisutne sa planom i budžetom NO-a općine Knin, a zatim je naglasio potrebu elektrifikacije sela, gradnje doma kulture sa spomen pločom palim borcima u toku NOB-e i popravka putova. U izvršenju svih tih zadataka, rekao je on, treba da aktivno učestvuju svi članovi SSRN i SK.

Odbor za elektrifikaciju sakupio je do danas 300.000 dinara. Pripremni radovi privode se kraju.

Na zboru birača jednoglasno je prihvaćen prijedlog da se sagradi dom kulture. Isti će se podići uz pomoć mještana, te NO-a općine Knin, koji je odobrio iznos od 450.000 dinara. Dom će imati salu za kinopredstave i knjižnicu.

Dom kulture, pored elektrifikacije, pridonijet će podizanju ideološko-političke svijesti i društvenog života stanovništva ovog sela.

Vladimir Bojanić

Vanjskopolički feljton

OPERACIJA „BUKTINJA“

Tajna misija u Africi

Osamnaestog listopada uvečer ja i moja četiri pratilaca prispjeli smo u bazu 8 »Er Fore Bomber« u Polbrosku, 117 kilometara sjeverozapadno od Londona. Napuštajući London, svoje generalne zvjezdice sam zamijenio potpukovničkim oznakama. Čak su i u Glavnom štabu mnogi vjerovali da idem u Škotsku na sastanak s Aizenhauerom.

Te večeri vrijeme je bilo slabo, i izgubili smo dragocjene časove, čekajući u jednoj maloj baraci, sakriveni od aerodromskog ljudstva, kako bismo izbjegli bilo čiju radoznalost. Pokušao sam malo da prodrijemam, ali nije mi pošlo za rukom. Najviše me brine kratak rok i teškoće sastanka s Marfijem, a njegovim posredstvom i sa Francuzima, koji su, možda, već na putu za sastanak.

Moram da priznam da sam za-brinut i za našu ličnu sigurnost! Sve to može da bude i neka kloпка. Ne bi bilo ni najmanje smiješno da padnemo nacistima u ruke; a što je važnije, to bi cijelu operaciju dovelo u pitanje.

Iz Vašingtona je primljen posljednji telegram, s naređenjem da »Agrec (moje konspirativno ime) mora odmah da pristupi izvršenju svog zadatka«. Ali ništa nije moglo da razbije strahovitu bojazan da ćemo zakasniti na sastanak.

Tek što sam zaspao, kad me u 6.30 pozvao. Nakon što smo malo doručkovali, popeli smo se u avion i krenuli odmah. General

Lemnicer je ponio sve dokumente u jednoj teškoj cijevi.

Naredio sam pilotu da se ni u kom slučaju ne smije spustiti u Španiju ili Portugalu. Iako je komandant baze bio obaviješten o prisustvu njemačkih lovaca, luž obale, mi smo, da ne bi privukli pažnju, letjeli bez pratnje, uzdajući se u topove naših 8 »Er B-17. Moj avion »Red Gremlin«, kojim je pilotirao major T. Bets (kao pukovnik bacio je atombsku bombu na Hirošimu iz svog B-29) digao se iznad oblaka, leteći već oko tri puna sata. Bili smo nad pučinom, i prije nego što smo ugledali Gibraltar, dođoše nam ususret »spitfajeri«. Avion generala Lemnicera, »Bumerang« aterirao je prvi i svima nam je bilo lakše, kad se teški bombarder bez ikakvih nezgoda, zdrav i čitav spustio na uzanu pistu.

Jedan pilot bio je izišao iz aviona, ali odmah su došli Britanci, vičući nam da se nemičemo iz naših aparata. Objasnili su nam da njemački agenti neprekidno budno motre na Gibraltar sa španske strane — sama pista je bila udaljena 300 metara od španske teritorije. Spuštanje, do danas, prvih, teških B-17, dovoljan je razlog za nacističke posumnjanja da se u njima viši oficiri. Zato su nam Britanci predložili da izademo bez kape i šinjala. Jedan glomazan auto pride uza sam avion. Za tren oka našli smo se u njemu i on nas odveze do guvernera, general-

potpukovnika Mason-Makfarlejna, okruženog britanskim admiralima i komandantom podmorničke središnje flote, kapetanom broda Barnifoksom. Poželjeli su nam dobrodošlicu. Zamolih četvoricu svojih kolega u svojim sobama, kako bi nas manje vidali zajedno. Razgovarao sam nasamo sa guvernerom i njegovim pomorskim pomoćnicima, i rijetko kad sam u životu bio tako optimistički raspoložen u pogledu izvršavanja povjerenih mi operacionih zadataka. Bila mi je potrebna pomoć, a nailazio sam na malo ohrabrenja, jer su pomorci bili veoma pesimistički raspoloženi u pogledu američke ludosti. Spominjali su mnogobrojna patroliranja obala, mnoštvo izviđačkih aviona i pomorske i zrakoplovne francuske snage, jače no ikada. A meni je bio potreban netko, tko bi mi rekao: »O. K. ja ću vas odvesti«.

Oni bi tko zna dokle diskutirali o tom da ih ja nisam prekinuo.

— Gospodo, nema drugog načina. Mi ćemo ići. Tako su odlučile naše vlade, a ja nemam namjeru da odustanem.

Poručnik Norman Džuel, komandant podmornice »Seraf« jedne od najmanjih i najspornijih podmornica — bio je čovjek koji mi je ulio najviše hrabrosti. Opisali su mi ga kao sjajnog pomorca, koji je stekao velika iskustva svojim ronjenjem duž afričke obale. Kad sam zatražio da ga vi-

dim, u moju sobu uđe mlad, elegantan čovjek, pun pouzdanja. Zapitao sam ga la li zna čemu se radi.

— Jedino što znam, odgovori on, to je da imam da prevozim neke Amerikance i da ih iskracam negdje na afričkoj obali. Ja sam mu pružio neke detalje. Njegov odgovor bio je ohrabrujući: »Vjerujem da ću vas iskracati i ponovo uzeti.« To mi je nekako podiglo moral. Zatim je dođao da na brodu ima tri britanska komandooficira i četiri platnena čamca za rasplavanje.

Nije bilo vremena za gubljenje. Htjeli smo da isplavimo iz Gibraltara u sam sumrak, kako ne bi izgubili nijedan dagocjeni minut površinske vožnje. Odveli su nas do »Mejdstouna«, broda za snabdjevanje podmornica, gdje »trgospoc« po jednu za sretan put. »Seraf« (P-219) bio je privezan za taj brod. Čim smo stupili u njega, odmah odvezaše konopce kojima je podmornica bila privezana. Izgradnja podmornice nije bila predviđena na ljude visoke dva metra, što je bilo malo slučaj. Za sve vrijeme ostao sam pogrbljen, pazajući da ne lupim glavom otavan. Posada, koja je sastavljena isključivo od mladih ljudi, poželjela nam je dobrodošlicu. Njima je jedino bilo poznato da polaze s Amerikancima radi izvršenja neke »budiboksnama« misije.

U ranu zoru 21. listopada stigli smo na dogled mjesta našeg sastanka. Primijetili smo svjetlost, koja po nama, treba da označava ugovoreno mjesto, ali je zora blizu da bismo smjeli pokušati s iskrcavanjem, budući da nismo bili sasvim sigurni da je to baš taj položaj.

Ronjenje po drugi put! Još jedan užasan dan u prenatrpanoj

podmornici! Čim se malo razdani-bacili smo na površinu periskop, zadržavajući ga iznad vode samo po nekoliko sekundi, koliko je bilo potrebno da osmotrimo obalu, koja se ukazivala pred našim periskopom. Ali čim se razdanilo dvije ribarske lade usidriše su se baš prema »našoj obali«. Njihova pojava nas je uznemirila i mi smo se otisnuli na pučinu.

Najzad je prispio Marfijev telegram! Iz drugog dijela telegrama vidjeli smo da je od »zainteresiranih ličnosti« zahtijevao da nas očekuju noću između 21. i 22. listopada, pa tek u slučaju da se to pokaže nemogućim, slijedeće noći. Stoga smatrate za sigurno da vas očekuju kako ove tako i iduću noć.

Nije nam ostalo ništa drugo osim da strpljivo čekamo. Bio sam svijestan da moram da dobijem na vremenu. Tog istog dana jedinice određene za iskrcavanje u Sjevernoj Africi već su krenule iz Amerike pod komandom generala Patona.

Oko 22 sata javili su nam da se s kopna primjećuje svjetlost. Na podmornici zavlada mala uzburbanost i dok smo se primakli tri kilometra od obale, momci su iznijeli na most čuniće. Ukrcavanje je izvedeno u tišini i redu. Postupamo po komandi kapetana Kotnija, brojeći »jedan, dva, tri, četiri«, kad god netko od lica određenih za ukrcavanje pusti svoje stvari i uskoči u čun na određeno mjesto. I da situacija nije bila ozbiljna, slatko bismo se nasmijali baš samom Kotniju, koji se prevrnuo zajedno sa čamcem.

Približili smo se obali sa Holmsom i Livingtonom na čelu. Pridan užasan dan u prenatrpanoj

od obale, dok nam, kroz mrak, iznad zapjenušnog vala ne uputiše znak K. To je značilo da je prvi čamac sretno prispio na obalu i da je sve u redu. Mi smo krenuli za njima. Neko vrijeme nismo primijetili nikoga na obali čije nam se dimenzije učinile strašnim i sa koje kao da nam je prijetila neka nepoznata opasnost. S druge njene strane nalazio se brijeg, pokriven žbunjem i maslinama, kuda smo poletjeli da potražimo bilo kakav zaklon, noseći sa sobom i svoje čunove.

Čim smo stigli u njegovo podnožje, pred nama se pojavio Marfi u pratnji svojih francuskih prijatelja. Nitko ne pali svjetlost.

— Dobro došli u Sjevernu Afriku, pozdravi nas Marfi.

Počeli smo brzo da grabimo jednim strmim i kamenitim puteljkom, koji je vodio ka kući. To je bila tipična francuska kolonijalna vila, od bijelog kamena sa crvenim krovom i dvorištem, na nekih 30 metara od glavnog puta za Alžir.

Njen vlasnik M. Tesije je uoči tog dana iz predostrožnosti raspustio arabiljansku posluđu. Imučan čovjek, Francuz je bio omanjeg rasta, slabog odjeven i sa preplašenim izrazom lica. Kao pravi patriot, on je svoj život izložio opasnosti da bi nam omogućio sastanak u svojoj kući. Kasnije sam mu pomogao da stupi u francusku vojsku i udesio da bude uključen u odjeljenje za vezu sa glavnim štabom moje V. armije, gdje je ostao i vjerno me služio do završetka kampanje u Italiji.

(Nastavit će se)

Slaba prehrana prouzrokuje rahitis

Jedna od najčešćih bolesti dojenčadi i male djece svakako je rahitis. Prema podacima Higijenskog zavoda u Zagrebu u čitavoj Republici opažaju se rahitične promjene kod velikog broja djece, koje u nekim kotarima zahvataju i do 80% od sve djece. I naš, šibenski, kotar spada u područje sa čestim pojavama ove bolesti, koja se susreće kod preko 50% djece. Premda se naš kraj nalazi u klimatski povoljnom području, sa dosta sunčanih dana, rahitis se ipak često javlja, što je dokaz, da njegova pojava ima svoje uzroke u neispravnoj prehrani i lošim običajima.

Hranom unášamo u naš organizam razne vitamine među kojima i tzv. provitamine D. Ovi se spojevi pod utjecajem sunčanih zraka u našem tijelu pretvaraju u vitamin D. Prisustvo D vitamina u tijelu omogućuje da se u kostima talože soli kalcija i fosfora, od čega kosti imaju svoju tvrdost. Ne sakupili se dovoljno ovih soli u kostima, one će ostati mekane, pa će se pod težinom tijela i rada mišića savijati. Ako, dakle, u hrani košta uzimaju djeca nema provitamina D ili ako sunce i svjetlost ne dolaze u doticaj sa tijelom djeteta, njegove će kosti biti mekane, savitljive, pojavit će se rahitis.

Rahitis sam po sebi nije smrtonosan, traje dugo, ali se u najvećem broju slučajeva izliječi bez posljedica. Zlo je u tome, što on snižuje otpornost djeteta prema drugim bolestima, osobito onih probavnih organa. Zbog slabog i neispravnog razvitka prsnog koša otežano je i disanje pa se često javljaju bolesti pluća. Od ovih drugih bolesti, koje su posljedica rahitisa, djeca često stradaju pa stoga treba sprečavati svaku pojavu ove bolesti.

Rahitis se rijetko susreće u žarkom pojasu, gdje djeca pretežno idu gola. Rijedak je i u polarnim krajevima, gdje ljudi jedu mnoge ribe u kojoj ima ribljeg ulja, ali je vrlo raširen u hladnijim i nižinskim predjelima umjerenog pojasa. Neke znakove ove bolesti može već i nestručnjak prepoznati kao na pr.: sabljaste O ili X noge, četvrtasta glava, prsna kost kao u ptice, narasle kosti na tjemenu, povećan trbuh, sporo i nepravilno nicanje zubi, dok će ih liječnik zapaziti još dosta.

Kod takve djece javlja se mlitavost mišića, nešto kasnije počinju sjediti i hodati nego inače. Javlja se slabokrvnost, a zakašnjava i početak govora, smijeha i shvaćanja. Najčešće ova bolest pogađa nedonošad, no i kod druge djece javlja se već u prvim mjesecima, a najčešće koncem prve i druge godine. Pravilna prehrana sa dosta A i D vitamina najprije trudne žene, a kasnije dojilje ima velik značaj u suzbijanju ove bolesti.

Loši običaji imaju znatnog učinka u nastajanju ove bolesti. Predugo dojenje, koje u našim krajevima traje prosječno po 13—14

mjeseci, smatra se važnim uzrokom. I onda kad se prekine dojenje čine se krupne pogreške u ishrani djeteta. Veliki udio brašna i njegovih prerađevina u ishrani djeteta djeluje nepovoljno. Osobito po našim selima se događa da se danima izmjenjuju kekci, kolači, riža, brašno, a to je u stvari jedna te ista hrana. Kod nas su u dječjoj prehrani potpuno nepoznati sokovi od voća i povrća, koji bi uz mliječne proizvode, žumanjak jajeta, mozak i jetru dali djetetu dovoljno potrebnih vitamina.

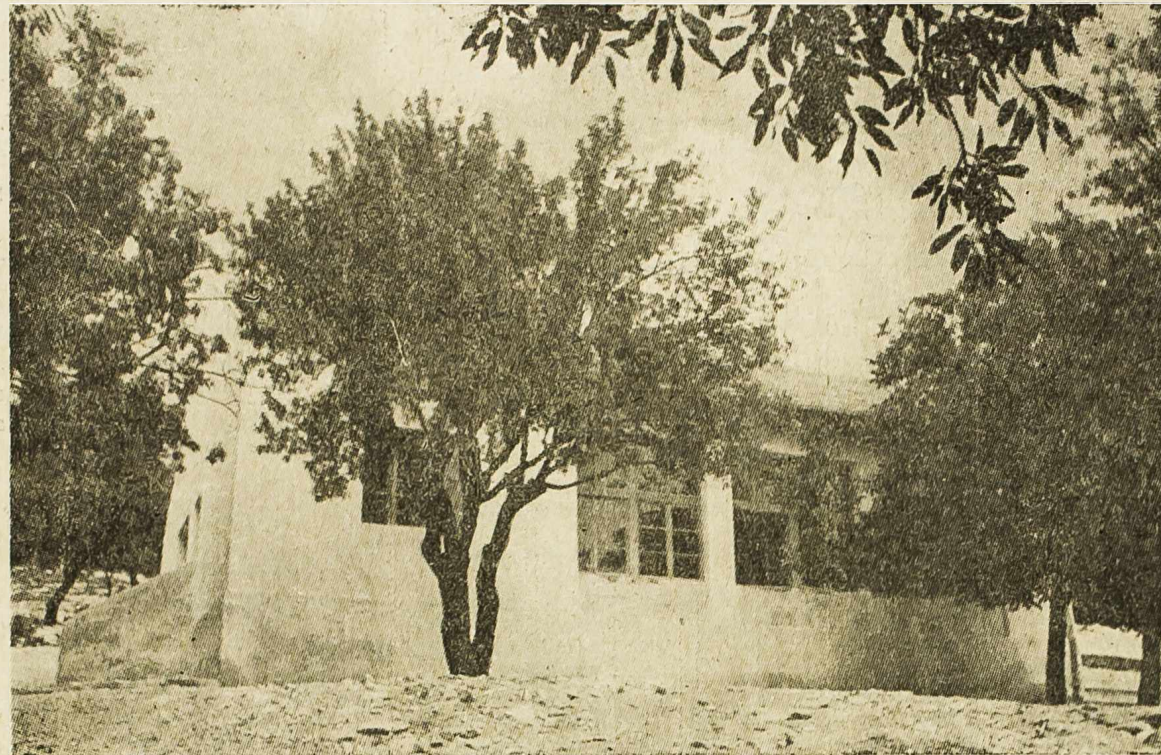
Druga je pogreška što se djeca drže često zatvorena u tamnim prostorijama, izbjegava se da ih sunce dodirne svojim zrakama, ili se pak jako umotavaju i stežu robom, te vrlo mali dio tijela vidi sunce. Roditelji ponekad zatvaraju djecu u kući dok su oni na radu pa i to pridonosi pojavi ove bolesti. Tamni i vlažni stanovi sa malo sunca uzrok su rahitisa po uskim gradskim ulicama,

Ponekad se rahitis pojavljuje i

kod djece sa 8—10 god., pa onda dolazi do zakašnjanja u spolnoj zrelosti. Posljedice rahitisa kod mladeži obično se vide u krivim nogama, naročito kod djevojčica.

Kao rijetko koja bolest rahitis se može spriječiti i time zaštititi dijete ne samo bolesti već i njenih neugodnih posljedica. Pri tome veliku pomoć pružaju razni tvornički preparati D vitamina i osobito riblje ulje. U Sjedinjenim Državama Amerike bio je rahitis jako proširen sve do otkrića D vitamina. Kad se ovaj vitamin počeo sistematski davati djeci bolest je opala na neznatan broj slučajeva. U tom cilju se i kod nas ponekad dijeli punomasno mlijeko dojenčadi i maloj djeci.

Novoosnovani patronažni centar pri Domu nar. zdravlja moći će putem zdravstvenog prosvjećivanja trudnica ili dojilja mnogo učiniti na suzbijanju ove, upravo masovne bolesti. Možda će se po smanjenju ove bolesti moći najprije i zapaziti djelovanje ovog centra. K.

Školska zgrada u Zečevu

Što je s otvaranjem školskih kuhinja na Kistanjskoj općini

O ovom problemu zajedno razmatrali su sve masovne organizacije i Narodni odbor općine, da bi rad školskih kuhinja bio što uspješniji. Na području općine ima 2363 daka, sa 15 škola. U školskim kuhinjama dosad je obuhvaćeno svega tri škole i to u Erveniku, Prkljama i Nuniću, sa 479 daka ili 20% od svih daka na općini. Treba istaći učitelje u školi Ervenik: Šimpragu Obrada i Likić Ljubomira, koji s uspjehom rukovode školskom kuhinjom i služe za primjer ostalim učiteljima.

U ostalim selima općine, otvaranje školskih kuhinja obaviti će se narednih dana, što će u mnogome zavisiti o zalaganju učitelja i školskih odbora. I dok se sve radi na tome da se što prije otvore kuhinje, evo jednog primjera kako ima onih koji kočuju ovu prelepu akciju. Učitelji u školi Ervenik — Kočević zajedno sa svojim školskim odborom ustali su protiv otvaranja kuhinje pri njihovoj školi.

Nije ni čudo, što se sve to događa na području općine Kistanje, kada je sličan slučaj i u sjedištu općine. Tako je u Kistanjama ovaj

dana održan sastanak školskog odbora i donesen zaključak da se otvori kuhinja za dake mjesne škole. Ovaj problem iznešen je i pred roditelje. Ovdje je bilo onih koji su se ugledali na one iz Kočevića, izgovarajući se da nema smisla ot-

varati kuhinje pri školama, već da se hrana raspodijeli djeci i da se njihove majke brinu o spremanju tih jela. Bilo je još prigovara, ali ipak većina je izrazila potrebu da se u Kistanjama otvori školska kuhinja. B. Pekić

Otvorit će se turistički restoran u Vodicama

U vezi priprema za ovogodišnju turističku sezonu, Turističko društvo u Vodicama izradilo je akcijski program u kojem je naročito istaknuto uređenje kupališta, zatim borove šumice za logorovanje i izgradnja puta oko poluotoka. Na kupalištu će biti postavljeno nekoliko kabina i tuševa, a bit će uređen i buffet. Zaključeno je da se otvori turistički restoran sa pristupačnim cijenama (250—300 di-

nara dnevno). Dosad je u kućnoj radinosti prijavljeno oko 400 kreveta. Turističko društvo također vodi brigu o organiziranom kulturno-zabavnom životu. Tako će se svake večeri u ljetnoj bašti održavati ples, a kinopredstave davat će se četiri puta dnevno. Za pojedine grupe turista bit će organizirani izleti na slapove Krke, Kornate i okolna mjesta. J. M.

Rad KUD „Polet“ u Vrbniku

Nedovoljan podstrek

Krajem 1951. godine u Vrbniku kod Knina osnovano je kulturno-prosvjetno društvo »Polet«. Selo Vrbnik se ponosi radom svoga društva. Prije fuziranja OPZ-e Vrbnik zadruga je pomagala ovo društvo, međutim od fuziranja na ovamo društvo više nema nikakove pomoći. Godine 1953. društvo je nastupilo na festivalu koji je organizirao SKPD kotara Knin i tada je dobilo 5000 dinara kao festivalsku nagradu.

Gotovo svake godine je običaj da Narodni odbor općine Knin iz fonda za rad u društvenim organizacijama dodijeli KUD-u »Duško Damjanović« i OKUD »Pero Milanović« veće svote novca za rad tih društava. Međutim, mi smo blizu Knina i drugovi iz rukovodstva vide naš rad, ali novčane pomoći nema.

Mi smo i bez pomoći kupili zavjese za pozornicu, izradili kulise, nabavili petromaks lampu od 2000 svijeća, 19 komada tambura, za 20

učesnika folklorne grupe napravili narodne nošnje, osigurali sjedenje za 250 posjetilaca i t. d.

Bilo je pokušaja da se rad u našem društvu razbije, ali to do danas nije nikome uspjelo. Uvijek i na vrijeme smo svaki pokušaj predusreli i uz pomoć omladinske organizacije i organizacije SK svaki takav pokušaj smo osujetili i pokretali rad naprijed. Najveći uspjeh u našem radu doživjeli smo na dočeku Nove 1957. godine, kada je društvo nastupilo sa 70 učesnika. U društvu radi tamburaška, folklorna, dramska i sada novoosnovana pjesvačka sekcija. Naše društvo posjetilo je dosta sela na našoj općini kao i neka sela izvan nje.

Dana 23. III. o. g. dobili smo dopis od Općinskog komiteta Narodne omladine Knin, gdje se traži od nas da nastupimo na proslavi omladinskih radnih brigada sa tamburaškom sekcijom. Između ostalog u dopisu stoji — Proslava će se održati u Šibeniku. Troškovi puta i smještaja idu na teret komiteta Narodne omladine Šibenik. Nemojte da odbijete ovu ponudu.

Naše društvo prihvatilo je ovaj poziv i tamburaši su uvježbavali program. Naše omladinke, koje smo teškom mukom pridobili na rad, tražile su da bi one nastupile u folklornoj grupi. Odmah smo o tome obavijestili drugove iz Općinskog komiteta NO-e Knin i kazali naše želje. Drugovi su prihvatili, ali trebalo je o tome raz-

govarati sa drugovima iz Kotarskog komiteta NO-e Šibenik. Svaki dan smo očekivali konačan rezultat, ali uvijek je bio jedan te isti odgovor. — Sutra ćemo znati, To je trajalo do 30. III. o. g., kada se moralo znati da li se ide ili ne. U Kninu se već dva dana prije znalo da naše društvo ne će nastupiti. Sada je trebalo vratiti se u selo i kazati omladini što je na stvari. »Drugovi, mi ne idemo«. Omladina je tražila uzrok koji ni sam rukovodilac društva nije znao. Ogravanje iz komiteta Narodne omladine Knin bilo je, da oni u Šibeniku nemaju novca za prijevoz i naš smještaj. Omladinci su te večeri tražili da će oni ponijeti sa sobom hranu, a naše društvo bit snosilo troškove. No, sve je to bilo prekasno.

Vjerujemo da su se drugovi iz Komiteta NO-e dogovorili s općinskim odborom SSRN i Komitetom SK to se ne bilo dogodilo. U nedjelju ujutro čitavo selo pričalo je o tome kako naša omladina ne će nastupiti u Šibeniku. Kad pitamo drugove u Kninu tko je kriv što nismo išli u Šibenik, odgovor je brz i jasan — Šibenik — Naprotiv, kada smo pitali drugove iz Šibenika, kazali su kriv je — Knin.

To nam je pismo uputila uprava »Poleta«, iz kojeg možemo sa sigurnošću tvrditi da odnos omladinskog rukovodstva prema ovom aginlom društvu ne može poslužiti kao stimulans omladini za njen daljnji aktivan rad.

Savjetovanje o školskim zadrugama

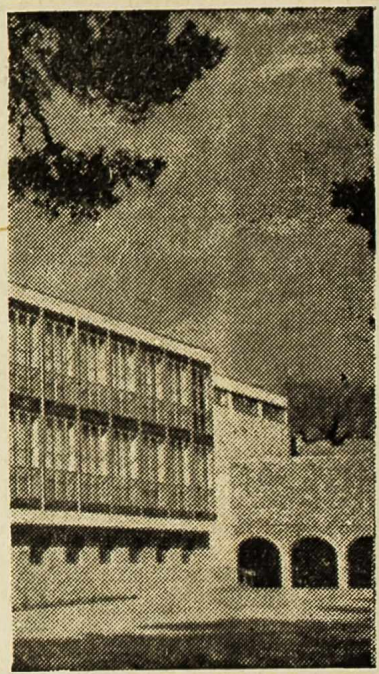
Koncem prošlog mjeseca održano je u Zagrebu savjetovanje, na kojem se raspravljalo o mjestu i ulozi školskih zadruga. Tom prilikom iznijeta su dragocjena iskustva i njihove dvogodišnje prakse. Na savjetovanju su išla do izražaja veoma oprečna mišljenja. To je posve i razumljivo s obzirom da je zadruga pokret među učenicima tek u začetku, a da su pred prosvjetne i zadrugne radnike, pa i pred školsku djecu veoma složeni problemi od odgojno obrazovnih do proizvodnih. To savjetovanje bilo je od velike koristi, jer su na njemu usvojeni određeni stavovi s jedne strane, a s druge strane odbačene su neke koncepcije koje su se ponekad javljale u praksi.

Konstatirano je da školske zadruge igraju veoma važnu ulogu u odgoju školske djece na selu. Svi su se složili u tome, da su se zadrugni oblici rada u školi pokazali nužnim radi što potpunijeg odgojno obrazovnog djelovanja sa školskom djecom. Prevaldalo je mišljenje da je školska zadruga kao društveni oblik rada u školi sastavni dio svake škole. U dosadašnjoj praksi vladala su podvojenja mišljenja. Dok su prosvjetni radnici smatrali školske zadruge potpuno neovisnim od zadrugnih organizacija, izuzev njihove materijalne pomoći, dotle su zadrugni radnici izražavali mišljenje da se one isključivo moraju oslanjati na zadrugne organizacije.

Naprotiv, na savjetovanju je istaknuto da školske zadruge po svojoj djelatnosti predstavljaju takav oblik organizacije u čijem razvoju nužno treba da sudjeluju zadrugne organizacije i poljoprivredna služba, te društvene i kulturne organi na selu. Zadržati zadržanih organizacija da

prvenstveno usmjere svoju aktivnost na pravilnom odgoju omladine u pravcu modernizacije poljoprivrede i zadrugarstva. Predloženo je da se pri Republičkom savezu mladih zadrugara osnuje sekcija za školske zadruge, kao i da se izradi orijentacioni program rada školskih zadruga. On bi trebao da se zasniva na naučnim principima i da bude ekonomski opravdan. Također je zaključeno da se čim prije izrade priručnici za učitelje i učenike koji bi obrađivali osnovna pitanja iz agrotehnike, a da se pri osmogodišnjim školama formiraju agrotehnički kabineti.

Filip Škaro, učitelj

POPRAVAK PUTEVA NA DOBROVOLJNOJ BAZI

Odavno je Murter muku mucio s putevima. Većina cesta i ulica nalazi se u zapuštenom stanju, pa su zbog toga ovogodišnje dobrovoljne radne akcije prevazišle sve ostale. No, kako ovaj kraj postaje važan turistički centar, to se i s te strane nameće potreba izgradnje i popravak cesta. Glavni mjesni put, koji spaja luku Hramina s Murterom, u dužini od 1 km popravila se dobrovoljnim radom mještana. Kad popravak ovog puta bude završen, bit će jedinstven u našem otočnom predjelu, jer je izrađen bez ijedne okuke. Uz cestu će biti zasaden velik broj stabala. Materijalna sredstva dalo je turističko društvo. M. M.

Beogradski horizonti

Dimnjaci nad gradom

Za posjetioca i turista Beograd nema vidljivih obilježja industrijskog grada. To je i shvatljivo: on se nije ni razvijao kao industrijski grad. Zaključiti iz toga, međutim, da Beograd nije jedan od naših najznačajnijih centara bilo bi također pogrešno. Što se to ponekad dešava kriva je i željeznička stanica. Stotine hiljada putnika doputuje u toku godine u Beograd vozovima koji se, ostavljajući za sobom Savu i čelične lukove željezničkog mosta, za minut-dva nađu u srcu grada. Tako je izostala duga usporena vožnja kroz predgrada, toliko karakteristična za velike gradove ovog svijeta. A predgrada — to su industrijski rejoni svih velikih gradova pa i Beograda.

Fabrički dimnjaci u blago elipsi opasavaju grad. Ako bi tražili njene karikure trebalo bi nabrojati: Karaburmu, Čukariću, Rakovicu, Voždovac. U tim gradskim predgradima (sa časnom naznakom da bi Rakovici više pristajalo ime posebnog industrijskog rejona) koncentriran je veći dio industrijskih poduzeća koja zajedno s onima rasutim po ostalim dijelovima grada čine brojku koju su konstatirali statističari: naš glavni grad ima 135 industrijskih poduzeća. Nijedna industrijska grana nije u ovom zbiru tako dominantna da bi mu dala svoje obilježje: moglo bi se reći da se u Beogradu proizvodi gotovo sve — od igle do lokomotive. Ne radi se o stilskoj figuri: kosmetički preparati i liftovi, pado-

brani, kuglični i valjkasti ležaji, filmovi i traktori, tekstil i telekomunikacioni i signalni uređaji, anilinske boje i papir, pivo i mostovske konstrukcije, novčanice i brodovi, bombone i penicilin nose zaštitni znak glavnoga grada FNRJ. U njemu danas živi blizu 670 hiljada stanovnika — svaki treći je zaposlen (201.000), a od ovih radno mjesto svakog četvrtog je u industriji.

Radoznali putnik koji bi svoju znatiželju prvo htio da posveti tekstilnoj industriji otkrio bi jedan mali kuriozitet: tri najveća beogradska tekstilna poduzeća leže u neposrednoj blizini Dunava. Najveći od njih, »Oktobarska sloboda«, u kojoj se proizvode sve vrste vunenih prediva, nalazi se na doku

Pančevačkog mosta. Na liniji tramvaja broj 2, u Dušanovoj ulici, na velikoj razdaljini nalaze se poduzeća »Anda Ranković«, poznati proizvođač konfekcije i poduzeće »Partizan« (nekadašnja Vojna odjeća), proizvođač konfekcije i uniformi. Jedan odlazak u Zemun zaokružio bi sliku o beogradskoj tekstilnoj industriji: »Sutjeska«, sa svojom proizvodnjom pamučnog prediva, platna i frotira i »Stevan Dukić«, sa proizvodima od vještačke i prirodne svile, najlona i perlonu poznati su po kvaliteti proizvodnje u čitavoj zemlji. Šesnaest milijuna, kvadratnih metara pamučnih i vunenih tkanina i prediva, rublja i odjeće, zabilježenih u proizvodnim bilancima tekstilnih poduzeća u prošlog godini, prije svega su plod rada Beogradanki: one su procentualno najviše zaposlene u tekstilnoj industriji.

Najveća poduzeća kemijske industrije nalaze se van uži granica grada: na Vilinim Vodama i u Novom Kneževcu su pogoni fabrike boja i lakova »Duga«. Poduzeće

»Miloš Mamić«, koje proizvodi razne vrste tutkala, kojim snadujeva i inozemstvo, nalazi se u Zemunu, zajedno sa »Galenikom« — proizvođačem penicilina i drugih farmaceutskih proizvoda. Najveći kombinat štamparske industrije, »Beogradski grafički zavod«, nalazi se u impozantnoj zgradi »Jugostampe«, čiji prozori prvi zavijetle putnicima koji dolaze u posjetu glavnom gradu. Preko 1500 radnika obavlja posao čija je prva faza vezana za odjeljenje linotipa, najveće u našoj zemlji, a posljednja za knjigovežnicu u kojoj piramide knjiga, časopisa i listova svjedoče o produkciji koja ne prestaje ni noću. Štamparije »Borbe«, »Politike«, »Kulture«, i poduzeća »Duro Đaković« spadaju također među najmodernije u zemlji i njihove rotacije i flahovi izbacuju stotine hiljada primjeraka listova i knjiga dnevno.

Put ka najvećim industrijskim objektima mora da nas odvede u Rakovicu. U prolazu, posjeta Zavodu za izradu novčanica, koji se na-

lazi u Topčideru, otkrila bi jedinstvenu »fabriku« u zemlji: iz ove zgrade okružene visokim zidom i strazom, uvijek zatvorenim prozorima i zaključanim vratima, izlaze plombirani vagoni sa svježe odštampanim novčanicama koje kroz trezore Narodne banke nalaze put do naših porodičnih i ličnih budžeta. U zelenilom okruženoj Rakovici nalazi se Tvornica kisika i acetilena i kombinat Industrije motora. U njegovim velikim fabričkim halama proizveden je naš prvi traktor i osvojena njegova serijska proizvodnja. Pored traktora u Rakovici se proizvode i razni motori, mašinski liv, alati i obavljaju poslovni vezani za razne vrste tehničkih usluga. Ako bismo htjeli prođuti dalje, a sutra možda trolejbusom, stigli bi u Željeznik: do velike fabrike mašina alatlika »Lola Ribar«, sa kojom je i najlogičnije završiti ovu šetnju industrijskim Beogradom. (S. S.)

U idućem broju:

PRIČA O GRADSKIM IZLOZIMA

Šibenik kroz tjedan

NARODNO KAZALIŠTE

Cetvrtak, 18. IV. — ČAR VALCE-
RA — predstava za pretplatnike
B-2 i građanstvo. Početak u 20
sati.

Subota, 20. IV. i nedjelja, 21. IV.
— gostovanje u Zadru s opere-

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera američkog filma
u bojama — POSLJEDNJI IZ
PLEMENA KOMANČA — Doda-
tak: Filmske novosti broj 14.
(do 21. IV.)

Premijera američkog filma —
MARTY — Dodatak: Filmske no-
vosti broj 15. (22—25. IV.)

SLOBODA: premijera indijskog fil-
ma u bojama — MANGALA KČI
INDIJE — (do 21. IV.)
Premijera talijanskog filma —
KAPUT — (22—25. IV.)

DEŽURNE LJEKARNA

Do 20. IV. — II. narodna ljekarna
Ul. Bratstva i jedinstva.
Od 21.—24. IV. — I. narodna lje-
karna — Ul. Božidara Petra-
novića.

IZ MATIČNOG UREDA

Šibenik

RODENI

Nenad, sin Tihomira i Ivke Vu-
kasović; Vinka, kći Ante i Anice
Mrčela; Jagoda, kći Jere i Marije
Kokić; Petar, sin Todora i Anđelije
Bečić; Davorka, kći Jere i Mile
Stegić; Darina, kći Ljube i Tan-
kosave Nedić; Ljiljanko, sin Ante i
Anje Lovrešković; Vinko, sin Josipa i
Milice Skelin; Minka, kći Bešević
Lušana i Sarac Save; Slavica, kći
Flavčić Nikole i Šumera Vukke;
Mate, sin Matije i Svetinke Jajac;
Miran, sin Ivana i Valentine Fržop;
Lidija, kći Nikole i Ljube Koludro-
vić; Zlata, kći Adama i Ivanice Mi-
jetić; Ernest, sin Krešimira i Luce
Skrčić; Josip, sin Frane i Antoni-
ne Matić; Ante, sin Vlade i Marije
Mrša i Velimir, sin Ivana i Marije
Šumera.

VJENČANI

Vrančić Slavko, električar —
Munčić-Mladin Milenka, službenik;
Vuković Zvonimir, brodograditelj
— Bnevulj Ivanica, trg, pomoćnik;
Dumić Ive, penzioner — Aleksić
Zorka rođ. Stojanović, domaćica;
Manoš-Madeško Srećko, pomorac
— Jablan Ivanica rođ. Milutin, do-
maćica; Cvrljak Šime, stolar —
Kljajić Milenka, domaćica i Lemac
Ive, kovač — Bukić Vinka, domaći-
ca.

UMRLI

Perković Ante, pok. Ive, star 71
god.; Šarić Frane p. Stipe, star 61
god.; Grgas-Cice Ferdinand p. Sti-
pe, star 69 god.

Obavijest

Izjavljujemo sve naše sindikalne
organizacije da je naš novi žiro
račun kod Komunalne banke Šibe-
nik broj

47-KB-15-Z-115

Kotarsko sindikalno vijeće
Šibenik

Obavijest

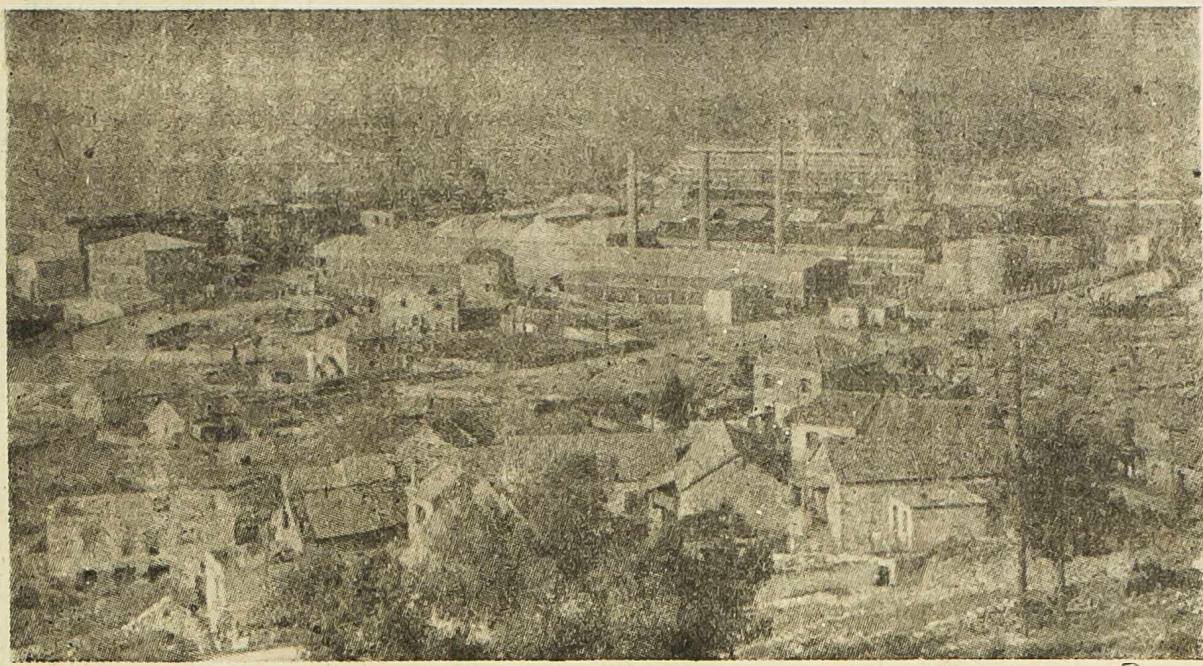
svim rezervnim oficirima

Godišnja skupština Udruženja re-
zervnih oficira održat će se u čet-
vrtak 23. o. mj. u 16,30 sati, u
prostorijama Kotarskog sindikalnog
vijeća.

Pozivaju se svi rezervni oficiri
da neizostavno prisustvuju.

Udruženje

gradska kronika

60 KONZERVATORA I HISTORIČARA IZ NR SRBIJE POSJETILO ŠIBENIK

Pisma građana

Samo za mušterije

Prošlog tjedna grupa od 60 kon-
zervatora i historičara iz NR Srbije
doputovala je iz Splita na putu za
Zadar u naš grad. Ekскурziju je
organiziralo Društvo muzejsko-
konzervatorskih radnika Srbije.
Gosti su se u Šibeniku zadržali je-
dan dan i tom prilikom su razgle-
dali u pratnji vodiča najvažnije
kulturno-historijske znamenitosti
grada, te park Šubićevac.

Oni su prethodno nekoliko dana
boravili u Splitu, Kaštelima i Tro-
guru.

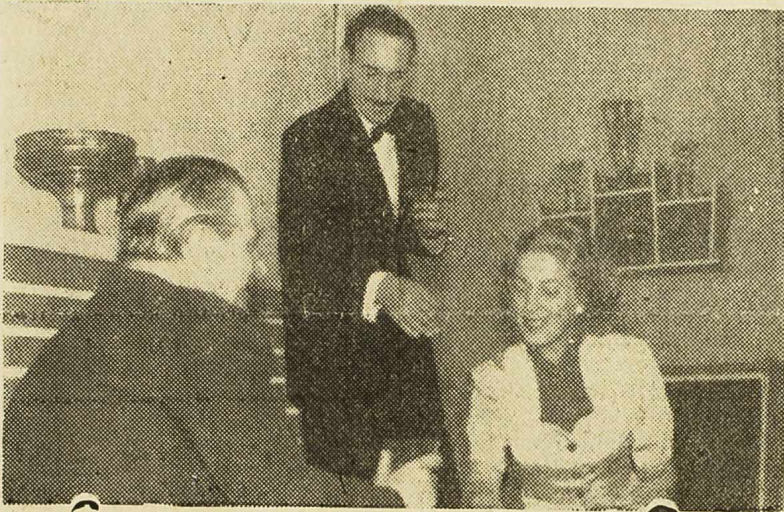
11. o. mj. došla sam u prodava-
onicu »Mesoprometa« da kupim
meso. Kad sam zamolilo Josu Gru-
bišića (Lukin) da mi odreže komad
mesa, odgovorio je da mi ne će
dati meso, jer da nisam njegova
mušterija. I u ponovljenom slučaju
jednako je postupio. Nije mi preo-
stalo ništa drugo nego da napustim
dotičnu prodavaonicu i kupim me-
so u drugoj.

Budući da moj slučaj nije i je-
dini, trebalo bi da odgovorni fak-
tori pvedu računa o takvim po-
stupcima svojih namještenika s tim,

da ih sa takvih mjesta uklone, u-
koliko se radi o državnom poduze-
ću, a ukoliko se slično desi u pri-
vatnoj mesarnici da se takvima o-
duzme obrtna dozvola. M. S.

POŽAR DIMNJAKA

8. o. mj. oko 2 sata poslije podne
izbio je požar u Ul. Borisa Kidriča
61. Do požara je došlo uslijed ne-
redovitog čišćenja dimnjaka. Po-
žar su lokalizirali članovi profesio-
nalne vatrogasne jedinice. Priči-
njena je neznatna šteta.

Scena iz kriminalne drame »Umorstvo po narudžbi« engleskog
pisca Fredericka Knotta u izvedbi ansambla šibenskog kazališta. Ko-
mad je režirao Arsa Jovanović kao gost, a u glavnim ulogama su na-
stupili: Neva Belamarić (Margot Wendice), Krešimir Zorić (Max Halli-
day), Ante Balin (Tony Mendice), Borivoje Glazer (kapetan Lesgate)
i Albert Drutter (inspektor Hubbar rd). Inscenaciju je izradio Julije
Palinkaš.

OBAVIJEST

„ŠIPAD“, stovarište građe u Šibeniku

Traži 13 stražara-vatrogasaca
za osiguranje vlastitog stovarišta.

Uslovi koji su potrebni da kan didat ispunjava su sljedeći:

- da je fizički i duševno zdrav,
- da je završio vojnu obavezu,
- da je završio najmanje 4 razreda osnovne škole,
- da dađe obavezu da će polo žiti ispit vatrogasca u roku od 2
godine ukoliko isti nema.

Nastup službe 1. V. 1957. god. ne ili po dogovoru.

Plaća po tarifnom pravilniku poduzeća.

Uprava Gradskog vodovoda — Šibenik

raspisuje

NATJEČAJ

za stipendiranje jednog studenta Tehnički fakultet — građevinski
smjer.

Molbe uputiti Upravnom odboru Uprave Gradskog vodovoda. Rok na-
tječaja je do 17-V-1957. godine.

Iz rada Kotarskog odbora Saveza gluhih

Krenulo je naprijed

Kotarski odbor Saveza gluhih u
Šibeniku postoji od 1956. godine,
ali se u samom početku nije prešlo
ozbiljnijem i sistematskom radu.
Nije bio izvršen osnovni zadatak,
tj. popis gluhih lica, a niti se do-
voljno vodila briga o rehabilitaciji.
Međutim, od osnivanja novog ini-
cijativnog odbora pa do danas stan-
je krenulo naprijed i ozbiljno
se prešlo radu oko rehabilitaci-
je gluhih, smještaju omladine u
skole i domove za izučavanje za-
nata, zaposlenju odraslih sposob-
nih lica i slično. Uza sve napore
i uspjehe, koji su postignuti ipak
još i danas ima izvjesnih nedosta-
taka jer nije u cijelosti sredena evi-
dencija gluhih lica na našem po-
dručju.

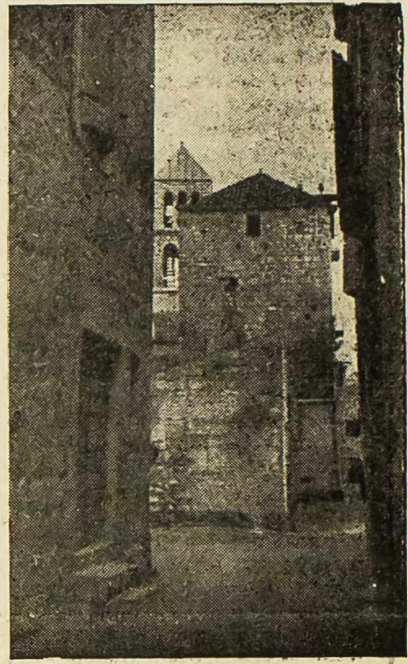
Koncem 1956. godine izvršen je
obilazak terena i savjetovanje sa
referentima za socijalna pitanja u
NO općinama. U samom početku
rada Kotarski odbor imao je i ma-
terijalnih poteškoća, jer osim male
pomoći, koju je bio dobio od Glav-
nog odbora Saveza gluhih za Hr-
vatsku, od nijednog NO-a nije do-
bio novčanu pomoć. Tek koncem
1956. godine NOO Primošten, Knin
i Oklaj dodijelili su novčanu pomoć
u ukupnom iznosu od 100,000 Din,
dok ostali NO-i nisu se odazvali
našim molbama. Danas se stanje
dosta izmijenilo. Obilaskom terena
i posjetama kod područnih NO op-
ćina i kotara naišlo se na razumi-
jevanja za probleme i pomoć Ko-
tarskom odboru Saveza gluhih, ta-
ko da je odobrena još veća nov-
čana pomoć.

Danas, prema podacima sa koji-
ma raspolazemo ima 158 gluhih li-
ca. Međutim, ovaj broj ne odgova-
ra stvarnom stanju na našem po-
dručju. NO općine Vodice, Tjersno
i Primošten nisu uopće dostavili
podatke o gluhim licima na svome
području. Sa druge strane NOO
Knin, Drniš, Oklaj i Skradin, gdje
ima gluhih mnogo više, već davno
su izvršili ovaj zadatak. Od nave-
denog broja gluhih, broj članova
SG stalno raste, tako da ih je dan-
as učlanjeno 71. Međutim, ovaj
broj nije zadovoljavajući, jer sva-
ko gluho lice trebalo bi da bude
član svoga Saveza. Članarina se ne
naplaćuje od siromašnih lica dok
za ostale iznosi mjesečno od 5 Din
pa dalje. Dobre rezultate na učlan-
njenju gluhih u Savez postigli su
drugovi zaduženi za socijalna pi-
tanja u NOO Skradin, Kistanje i
Oklaj.

Za vrijeme od osnivanja odbora
do danas, pružena je novčana po-
moć 6-torici gluhih lica, a preko
Crvenog križa 47 lica dobilo je po-
moć u robi i hrani. 4 djece upuće-
no je na izučavanje zanata i osi-
gurano im je uzdržavanje od stra-
ne NO općina.

Po svoj prilici još do danas sva
gluha lica na našem području ni u
dovoljno upoznata sa postojanjem
i zadacima ovog odbora, premda je
svakome lično upućeno posebno
pismo, pa se pozivaju svi gluhi da
se za rješavanje bilo kakvih svoj-
jih pitanja, davanja savjeta i slično
obrate Sekretarijatu za narodno
zdravlje i socijalno stanje NO-a
općine Šibenik. Ujedno se obavje-
štavaju gluha lica da Centralni od-
bor Saveza gluhih Jugoslavije izda-
je list »Naš glas« koji izlazi mje-
sečno, a godišnja pretplata je 120
Din, pa se pozivaju gluhi da se
pretplate na svoj list.

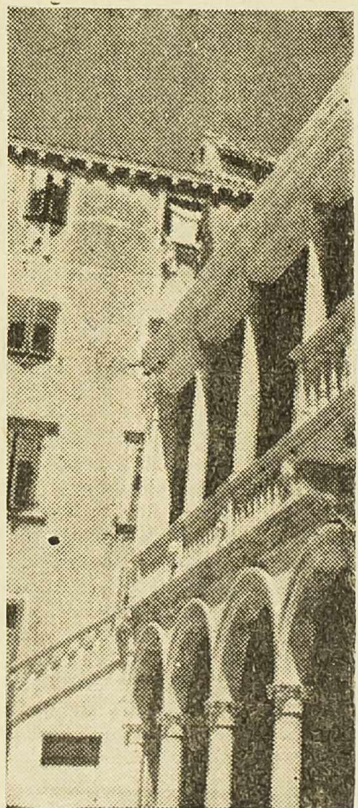
Posebni problem kod gluhih lica
je zaposlenje sposobnih. To je vrlo
bolno i osjetljivo pitanje. Mnogi
poslodavci s obzirom na defektnost
sluha nerado ih primaju u radni
odnos, premda radna sposobnost
jednog gluhog lica ne razlikuje se
od sposobnosti zdravog, samo treba
mu dati odgovarajuće mjesto i
mogućnosti da dođe do izražaja
njegova fizička i duševna sposob-
nost.

Vodice

Naš novi tekući
račun kod Komu-
nalne banke, Šibe-
nik:

47-KB-15-Z-1

Električno poduzeće
Šibenik

Navrijeme osigurajte
prostor za čestitke u
Prvomajskom
broju lista!

MALI SAVJETI

Kako da procijedite masnu ju-
hu. Toplu masnu juhu najbolje
ćete procijediti ako ovlažite čistu
kruhu u hladnoj vodi i stavite je
preko lonca i sipate juhu preko
krpe u lonac. Sva mast zadržat će
se na krpici.

Za čišćenje bakarnog posuda u-
potrebni pomješanju izvjesnu ko-
ličinu soli sa vinskiim octom i tim
rastvorom trljajte po bakarnim
predmetima. Zatim, isperite
predmet čistom vodom i osušite
ga. On će biti i sjajan.

Poslije ujeda komarca protrljaj-
te mjesto crnim lukom. Oteklina
će brzo nestati.

Hermetičko zatvaranje boca vr-
ši se na taj način što ćete grlić
boce, pošto dobro zatvorite zapu-
šačem, umočiti u rastvor gipsa.
Boce će biti hermetički zapušene.

Bijela kređa u prahu rastop-
ljena u toploj vodi, sa malo vin-
skog octa, najbolje je sredstvo
za čišćenje staklenog posuda (ser-
visa, čaša, tacni i t. d.).

Da bi češljevi bili čisti treba
komadić vate natopiti benzinom,
pa njime provlačiti između zu-
baca češlja. Tako ponavljati sve
dok ne vidite da je vata potpu-
no čista. Nikakvo sušenje nije
potrebno, jer je to svojstvo ben-
zina.

Kožne rukavice u svjetlijoj boji
bit će očišćene, ako zamazane
dijelove budete protrljali običnim
pšeničnim brašnom.

Ako imate glavobolju iscijedite
nekoliko kapi limunovog soka u
šoljicu sa crnom kavom, pa po-
pijte kavu. Glavobolja će vas br-
zo proći.

Mrlje od piva sa svilenih, pa-
mučnih i vunenih tkanina skidaju
se mješavinom od pet dijelova
špiritusa i pet dijelova destilira-
ne vode. Tom mješavinom, uz po-
moć krpice, trljajte mrlje, a za-
tim isperite bistro vodom.

Kako se peru mastionice: Čista
voda teško skida osušeno masilo
u mastionici. Sipajte malo octa u
mastionicu i ostavite ga neko vri-
eme u njoj. Na taj način savršeno
ćete oprati mastionicu.

Da zlatan nakit dobije blistav-
saj treba ga ostaviti neko vrije-
me u sudu u kojem ima sapunice
i nešto sode bikarbone. Zatim na-
kit isperite čistom vodom.

Slike rađene uljem najlakše se
čiste, ako se ovlaži protrljaju cr-
nim lukom rasječenim na dvije
polovine.

Kožne kapute treba s vremena
na vrijeme mazati vazelinom ili
glicerinom i pustiti da se vazelin,
odnosno glicerol upiju u kožu.
Ovo treba činiti naročito poslije
kišnog vremena.

Mrlje od rđe sa srebrnih pred-
meta najlakše se odstranjuju
pranjem tih predmeta u toplom
octu. Zatim isprati vodom i osu-
šiti.

Za čišćenje svilenih postava o-
dijela, odlično služi špiritus ugri-
jan u sudu tople vode. Stavite se
na vatra sud sa pola do tri četvrti
litre vode, pa kada se voda ugri-
je, skine se s vatre, stavi se u
nju posuda sa špiritusom i pustite
da se tako stoji sve doklegod se
špiritus ne ugrije. Onda se uz
pomoć bijele mekane krpice trlja
po postavi u pravcu tkanja. Na
taj način nestaju mrlje sa posta-
ve. Kada se to završi pristupa se
peglanju postave. To ne
radi tako da se na postavi jedna
krpa, pa se preko nje toplom pe-
glom pegla. Naročito voditi raču-
na o tome da prije peglanja,
sav špiritus sa postave treba da
dobro izvjetri.

Kako da se ukloni trag cigarete
sa porcelana. Trag koji cigarete o-
stavlja skida se vrlo lako: treba
to mjesto protrljati vlažnim za-
pušačem umočenim u so.

U masti za cipele, koja se osu-
šila, kanite svega jednu kap
mlijeka, a to će vam omogućiti
da se i dalje služite tom mašću.

Da stvari zaštitite od moljaca
treba uzeti jednu naranču i u
nju zabosti puno karanfilića pa u
nju naranču staviti u ormariju
držite odijela i krzna. Ta naran-
ča će dugo vremena biti konzervirana
i sačuvat će vaše predme-
te od moljaca. (S. S.)

sportski život zanimljivosti - pouka - zabava

Najveći uspjeh šibenskog nogometa

U POLUFINALU CUPA

„Šibenik“ - „Proleter“ 3:1 (0:1)

Igralište »Rade Končar«. Vrijeme oblačno i vjetrovito. Teren malo blatnjav. Utakmica za četvrtfinale Jugoslavenskog čupa. Strijelci: Stosić u 78., Tedling u 80. i Skugor u 86. minuti za »Šibenik«, a Retl u 30. minuti za »Proleter«. Gledalaca oko 1500. Sudac Lemešić iz Splita. Medašni suci Gazari i Petrosić, obojica iz Splita.

»Šibenik«: Bašić, Supe, Iljadica, Tambača, Jelenković, Živković, Zorić, Skugor, Đurić, Tedling, Stosić. Trener Erak, kapetan Tedling.

»Proleter«: Petović, Fegeli, Jarić, Rupnik, Medić, Pintarić, Nikolić, Jovanović, Milanović, Vekić, Retl. Trener Glazer, kapetan Rupnik.

inče nesigurni vratar gostiju imao pune ruke posla. Pet minuta prije kraja, nakon jednog oštrog napada Tedling je po drugi put prisilio vratara da loptu vadi iz mreže. — 2:1. Ovaj zgoditak djelovao je na goste kao hladan tuš i zbrunjenost u njihovim redovima imala je za posljednicu da su, dva minuta kasnije, zgoditkom, koji je postigao Skugor, nađe gostiju u izmjeni rezultata, bile pokopane. Uvjerljiva pobjeda i velik uspjeh da će se »Šibenik« po prvi put u svojoj historiji probiti među četiri najbolje ekipe u zemlji, bili su na pomolu. Posljednji zvižduk suca podigao je gledaoce na noge, koji su izašli na teren da svojim ljubimcima čestitaju na dosad najvećem uspjehu šibenskog nogometnog sporta. Igrače su podigli na ramena i ponijeli ih do svlačionice. Onakav nogomet, kakav su domaći predveli u srijedu, nije mogao proći bez uspjeha. Pa makar radilo se i o jačem protivniku nego što je to bio »Proleter«.

U prvenstvenoj nogometnoj utakmici, koja je u nedjelju odigrana na stadionu »Rade Končar« između »Šibenika« i »Određaca« iz Ljubljane, pobijedio je »Šibenik« sa 2:0 (2:0). Strijelac: Tedling u 19. i 44. minuti. Fred oko 1200 gledalaca susret je vrlo dobro vodio Petrosić iz Splita.

»Šibenik«: Bašić, Zorić, Iljadica, Tambača, Jelenković, Živković, Cvitanović, Skugor, Đurić, Tedling, Stosić.

»Određac«: Babnik, Medved, Udović, Zumber, Piskar, Klančičar, Perne, Bogata, Kranjc, Cuban, Virant.

OPERACIONA SALA NA TOČKOVIMA

Univerzitetska klinika u Hajdelbergu, u Njemačkoj, dobila je nedavno kompletnu operacionu salu — autobus izrađenu prema prijedlogu i nacrtu profesora Karla-Hajna Bauera. Prilikom težih nesretnih slučajeva, umjesto da povredene prenose u bolnicu, operaciona sala — autobus odlazi na mjesto nesreće. Na samoj klinici, u svako doba dana i noći, nalazi se po jedna »leteća« ekipa sastavljena od kirurga, anestezičara i nekoliko bolničarki, uvijek spremna da na mjestu nesreće izvrši potrebnu operaciju.

KIŠA OD KAMENJA

Već više od dvije godine nadizvesnim farmama koje se nalaze 1300 kilometara jugoistočno od Perla, u Australiji, povremeno pada prava kiša od kamenja. Kamene kise jače su u toku zimskih mjeseci. Točno objašnjenje još ove neobične pojave nije nađeno, ali se kao najvjerojatnije smatra da je to sličan uragan, koji je u Australiji poznat pod imenom »ili-vili«, podiže kamenje i drže ga u zraku sve dok snaga vjetrova ne oslabi.

VATRENI MRAVI — NOVA NA- PAST AMERIKE

U južnim krajevima Sjedinjenih Američkih Država pojavio se u posljednje vrijeme ogroman broj jedne vrste mrava poznatih pod imenom »vatreni mravi«.

Crvenkaste boje i dug svega 6 milimetara, vatreni mrav raspolaze jednim čudnim »talentom«: na koži zrtve on načini dugačku zasjekotinu, zatim pomoću svojih čeljusti odigne dio kože i pod nju obrizga izvjesnu tečnost koja izaziva jaku bol uslijed čijeg se djelovanja javljaju otoci, a često i gnojne rane. Poneke osobe, naročito osjetljive na ujed, moraju nedjeljama da se liječe u bolnici. Jedno dijete iz Nju Orleansa čak je umrlo od ujeda vatrenih mrava.

Vatreni mravi hrane se svim i svačim počev od biljnog soka, koji isisavaju iz korjena, stabljika i sjemena biljaka, pa do insekata, životinja i ljudi. Oni napadaju i ptice, pa čak i ptičje mladunce koji se još nisu sasvim izlegli iz jaja, zapravo u trenutku dolaska na svijet. Za insekte, manje životinje i ptice njihov ujed je smrtonosan. U krajevima gdje ih ima naročito mnogo farmeri više nisu u mogućnosti da nađu potrebnu radnu snagu, jer radnici iz straha od ujeda odbijaju da rade na njivama »zagadenim« vatrenim mravima. Krupna stoka također strada od njihovog ujeda, jer se vatreni mravi zavlače u stočnu hranu. I pored borbe koja se vodi protiv njih, izvjesni farmeri pomišljaju da prodaju svoja imanja i da se presele u sjeverne krajeve u koje mravi još nisu dospjeli.

KUĆE OD LIMA

Švedski građevinski inženjer Lars Engstrom i arhitekt Ralf Erskin izgradili su nedavno jednu eksperimentalnu kuću za stanovanje od talasastog lima. Njihova kuća ima oblik polulopte i leži na kružnom betonskom temelju. Pošto je lim, kao što je poznato, dobar provodnik toplote, unutrašnji zidovi zgrade obloženi su i izolacionim materijalom dobijenim uglavnom od sljake. Preko tog izolacionog sloja dolazi sloj maltera ili kakvog drugog materijala pogodnog za oblaganje zidova. Na taj način, švedski inženjeri dobili su kuću koja je, uprkos svom neobičnom izgledu, veoma ugodna za stanovanje, a isto je neuporedivo jeftinija od obične zgrade iste veličine.

ELEKTROSVJETIONIK - VRTEŠKA

Na Svesaveznoj industrijskoj izložbi, priredenoj 1956. godine u Moskvi, bio je prikazan jedan od prvih tri elektrosvjetionika izrađenih nedavno u Sovjetskom Savezu. Ostala dva već su postavljena: jedan na Baltiku, a drugi na crnomorskoj obali.

Unutar svjetionika nalazi se srazmjerno mala lampa — od svega 1000 vati. Oko nje velikom brzinom okreće se niz naročitih ogledala u obliku prizme koja prelamljuju svjetlost dobijenu iz lampe, pojačavajući je istovremeno na 10 milijuna svijeća. Svjetlost iz ove kule svjetiljke vidi se na udaljenosti od 60 kilometara.

RUČNI FRIZIDER

Jedna kanadska firma za izradu frizidera pustila je u prodaju male modele koji se lako mogu prenositi s jednog mjesta na drugo, pa se čak mogu nositi sa sobom na izlet ili ljetovanje. U tim friziderima, koji za rashlađivanje koriste suhi led, nalaze se dva odjeljka: jedan za sasvim smrznutu hranu, a drugi za hranu koja se ne mora čuvati na točki smrzavanja. U prvom dijelu temperatura iznosi 20 Celzijusovih stepeni ispod nule, a u drugom od plus 2 do 4,5 stepena. U oba odjeljka temperatura se regulira automatski. S. S.

A NEGDOTE

RAZLOG

Zalutao jednom slučajno Tin Ujević na predavanje o štetnosti alkohola. Predavač, da potkrijepljuje svoje riječi, i bude što uvjerljiviji navede i ovaj primjer: — Eto, ako čak i pred magarca postavite posudu s vodom i još jednu s vinom, šta mislite iz koje će se napiti? — Iz one s vodom, — dobaci netko. — A zašto? — opet će predavač. — Pa zato što je magarac! — ču se glas Tina Ujevića.

NEMA DOSTA

Predstavili Matošu ženu nekog trgovca, pokondirenu od otmjenosti, ustvari ružnu i aljkavu, ali pristiju načičkanih prstenjem. — Vide li ti ovo prstenje? — upita netko Matošu. — Da, da, — odvrati Matoš — ima ga dosta, ali ne dovoljno da bi joj sakrilo prljave prste.

LOGIČNO PITANJE

Putovao Nušić vozom i našao mjesto u posljednjem vagonu. Konduktier, koji ga je prepoznao, reče mu da bi bolje bilo da pređe negdje naprijed, prema lokomotivi, jer, ako se kakva nesreća dogodi posljednji vagon najviše strada. — Zaboga, — na to će Nušić sasvim ozbiljno — pa zašto onda stavljate taj posljednji vagon u kompoziciju.

NJUTNOVA RASTRESENOST

Njutn jednog jutra htio sam sebi da skuha jaje za doručak. Domaćica koja je nešto poslovala reče mu da jaje treba kuhati točno tri minute. Kad se malo kasnije vratila u kuhinju zatekla je veli-

„PARTIZAN“ „ŠIBENIK“

U prostorijama Nagometnog saveza Jugoslavije izvršeno je u subotu 13. o. mj, izvlačenje parova za polufinale Jugoslavenskog čupa. Zdriljež je odlučio da se sastanu ovi parovi: »Partizan« — »Šibenik« i »Radnički« — »Budućnost«. Oba ova susreta odigrat će se u Beogradu u srijedu 24. o. mj. Prema tome u polufinale su se kvalificirala tri člana Prve savezne lige i jedini »zonaš« »Šibenik«, čiji ulazak u polufinale Cupa predstavlja dosad njegov najveći uspjeh.

POSLIJE 46 GODINA

Sredinom prošlog mjeseca u Londonu stigle konzerve koje je prije 46 godina, istraživač Robert Skot ostavio na Antarktiku. Kad su konzerve bile otvorene, utvrđeno je da su potpuno očuvane, tako da se i danas, bez bojazni po zdravlje, mogu jesti. Sadržinu konzerve prvi je probao Piter Skot, sin nastradalog polarnog istraživača, Godine 1911. Robert Skot je prije polaska na posljednju etapu puta prema Južnom Polu ostavio te konzerve u svojoj antarktičkoj kući, računajući da će mu one dobro poslužiti na povratku. Međutim, Skot je nastradao i konzerve su ostale netaknute. Jedna američka istraživačka grupa, koja u okviru Međunarodne geofizičke godine 1956. na Antarktiku, otkrila je Skotovu zalihu namirnica i poslala je njegovom sinu u Englesku.

I. nogometna zona!

»ŠIBENIK« — »ODREĐAC« 2:0

Dva efektna zgoditka

U prvenstvenoj nogometnoj utakmici, koja je u nedjelju odigrana na stadionu »Rade Končar« između »Šibenika« i »Određaca« iz Ljubljane, pobijedio je »Šibenik« sa 2:0 (2:0). Strijelac: Tedling u 19. i 44. minuti. Fred oko 1200 gledalaca susret je vrlo dobro vodio Petrosić iz Splita.

Iljadica, Jelenković i Tedling, a kod gostiju Zumber, Klančičar i Virant. (J.)

Podsavezna liga

»DINARA« — »SLOGA« 1:2

U nedjelju je na igralištu »Dinara« u Kninu odigran prvenstveni nogometni susret između »Sloge« iz Zadra i »Dinara«. Susret je završio pobjedom gostiju sa 2:1. Utakmicu je sudio dobro Knez iz Šibenika.

U prvom poluvremenu »Sloga« je igrajući niz vjetro u prvom minutu povel sa 1:0. Napori domaćih da izjednače nisu doveli do rezultata. Naprotiv gosti su preko Solaja povisili omjer na 2:0. Tek sredinom drugog poluvremena u jednoj gužvi pred golom gostiju, Mazića je autogolom smanjio omjer na 2:1. Na nedjeljnoj utakmici »Dinara« je potpuno razočarala, dok se od »Sloge« više očekivalo. Pobjedi »Sloge« nema prigovora.

»RUDAR« — »OMLADINAC« (VRANJIC) 2:0

Igralište »Rudara« u Siveriću. Prvenstvena utakmica SNP-a. Vrijeme vjetrovito i oblačno. Gledalaca oko 300. Strijelci: Colović i Dujilo. Sudac: Zamnjović iz Zadra — nedovoljno energičan.

U lošoj, rastrganoj i sporog, ali oštrog igri »Rudar« je pokazao više borbenosti i snalažljivosti, te je zauzelo pobjedno tehnički nešto bolje »Omladinac«. Već u 3 minuti »Rudar« je došao u vodstvo. Colović se probio kroz obrambeni zid »Omladinca« i sa 4—5 metara neobranjivo tukao u mrežu. U protunapadu Mikelić II. je iz slobodnog udarca pogodio stativu. Do kraja I. poluvremena »Rudar« je imao nekoliko šansi, koje su bile neiskorištene.

II. poluvrijeme proteklo je u lakoj terenski nadmoćnosti »Rudara« ali je »Omladinac« povremeno opasno napadao. Sredinom II. poluvremena Dujilo je iz jedne gužve glavom povicio na 2:0.

Kod »Rudara« su se istakli Novaković i Colović, a kod gostiju vratar i lijeva spojka. (D. Č.)

Dugirat: Orkan — Dalmatinac 2:0, Donja Kaštela: Jugovinil — Solin 2:0, Knin: Dinara — Sloga 1:2, Siverić: Rudar — Omladinac 2:0, Sinj: Junak — Slaven 3:2, Makarska: Zmaj — Val 2:0.

Tablica

Dalmatinac	15	11	2	2	47:20	24
Slaven	15	9	2	4	28:12	20
Sloga	14	7	5	2	33:18	19
Orkan	15	7	4	4	31:22	18
Zmaj	15	7	3	5	28:25	17
Omladinac	15	6	3	6	35:41	15
Junak	15	6	2	7	30:29	14
Val	15	5	4	6	33:40	14
Rudar	15	5	3	7	26:26	13
Solin	14	3	5	6	19:26	11
Dinara	15	2	5	8	19:33	9
Jugovinil	15	1	2	12	20:51	4

REZULTATI XVII. KOLA

Tekstilac — Trešnjevka 1:1, Jadran — Ljubljana 1:0, Uljanik — Turbina 5:0, Metalac — Rijeka 1:0, Šibenik — Odred 2:0 i Split — Grafičar 9:0.

Tablica

Split	16	14	1	1	57:15	29
Trešnjevka	16	10	3	3	44:21	23
Šibenik	17	9	5	3	40:22	23
Rijeka	16	9	3	4	38:19	21
Metalac	16	7	4	5	27:22	18
Uljanik	16	6	4	6	32:28	16
Tekstilac	17	6	3	8	33:36	15
Turbina	16	5	2	9	16:34	12
Ljubljana	16	4	3	9	20:33	11
Jadran	16	4	3	9	21:40	11
Odred	16	2	4	10	14:28	8
Grafičar	16	3	1	12	15:59	7

PAROVI XVIII. KOLA

U XVIII. kolu I. zonske nogometne lige sastaju se ovi parovi: Trešnjevka — Split (3:5), Grafičar — Šibenik (0:7), Odred — Metalac (1:3), Rijeka — Uljanik (1:1), Turbina — Jadran (1:4), Ljubljana — Tekstilac (2:3).

Sastanak Saveza sportova kotara Osnovane komisije

Savez sportova kotara Šibenik održao je prvi sastanak na kojem je izvršeno konstituiranje. Za predsjednika je izabran Iviša Baranović, potpredsjednik Draško Jurišić i Nine Popović, za tajnika Ante Bukić, a za blagajnika Stanko Luštica.

Potom je izabran sekretariat u koji su ušli Baranović Iviša, Jurišić Draško, Popović Nine, Bukić Ante, Luštica Stanko, Bego Nikola, Aralica Jure, Postružnik dr. Srećko, Radić Mladen, Knežević Mirko i Jaša Konstantin.

Da bi se rad Saveza sportova mogao svestranije odvijati prišlo se osnivanju stalnih komisija koje će djelovati u raznim pravcima na omasovljenju i svestranosti sportske djelatnosti. Izabrani su i rukovodioci komisija.

Za agitaciju i propagandu sporta Nikola Bego, za izgradnju sportskih objekata Jure Aralica, za stručno uzdizanje kadrova Ante Bukić, za zdravstvo dr. Srećko Postružnik i u komisiju za omasovljenje sportske djelatnosti Mladen Radić.

U nastavku sastanka formiran je odbor za proslavu »Dana mladosti« koji šaćinjiva sekretarijat, a zatim je izrađen plan rada Saveza u ovoj godini, riješeno je da se odmah pride srednju postojećih društava i klubova i formiranju novih tamo gdje za to postoje uslovi.

Prvenstvo podmlatka SNP-a „ŠIBENIK“ PRVAK u svojoj grupi

»ŠIBENIK« — »RUDAR« 10:1

U predigr utakmice »Šibenik« — »Određac« sastali su se »Šibenik« i »Rudar« iz Siverića u utakmici za prvenstvo podmlatka SNP-a. Pobjedio je Šibenik sa 10:1.

U ZADRU: »SLOGA« — »DINARA« 5:0

Šibenik	6	5	0	1	26:7	10
Sloga	6	5	0	1	22:6	10
Dinara	6	2	0	4	5:16	4
Rudar	6	0	0	6	3:27	0

Uređuje redakcijski kolegij »ŠIBENSKI LIST« organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik

Glavni i odgovorni urednik Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 - Tel. br. 5-62

Tekući račun: Komunalna banka Šibenik br. 47-KB-15-2-162

Pretpлата za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 dinara

Tisk: »Štampa« Šibenik